

การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2555

การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2555

วารุณี นาวัลย์. (2555). การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับ และเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายหญิงอายุระหว่าง 3 – 4 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสาธิตพัฒนาซึ่งเลือกแบบเจาะจงมา 1 ห้องเรียนจากทั้งหมด 5 ห้อง จำนวน 25 คน ทำการทดลองสัปดาห์ละ 4 วันๆ ละ 50 นาที ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยและแบบสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ One – Way Repeated – measures ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับพฤติกรรม ก่อนการทดลองโดยรวม และรายด้านทุกด้านเด็กแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปฏิบัติได้หรือปฏิบัติได้บ้างเล็กน้อย ระหว่างการทดลองโดยรวมและรายด้านทุกด้านเด็กแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปฏิบัติได้ด้วยตนเองตามลำดับ ส่วนหลังการทดลองโดยรวมและรายด้านทุกด้านเด็กแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปฏิบัติได้ด้วยตนเองทุกครั้ง 2) ผลการเปรียบเทียบ พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมก่อน ระหว่าง และหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ การทดลองในครั้งนี้ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมอยู่ในระดับร้อยละ 99 ส่วนพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองรายด้านทุกด้าน ก่อน ระหว่างการทดลอง หลังการทดลองเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p < .01$ ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับร้อยละ 99, 98, 98 และ 98 ตามลำดับ

THE EFFECTS OF CHILDREN AS RESEARCHERS LEARNING ON SELF – DISCIPLINE
OF PRESCHOOL CHILDREN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Early Childhood Education
at Srinakarinwirot University

May 2012

Warunee Navan. (2012). *The Effects of Children as Researchers Learning on Self-Discipline of Preschool Children*. Master thesis, M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc.Prof. Dr. Sirima Pinyoanuntapong, Assoc.Prof.Dr. Boonchird Pinyoanuntapong.

The purposes of this study were to investigate the levels of behavioral changes with self-discipline of preschool children who received children as researchers learning and to compare the changes. The sample used in the research was boys and girls, with 3-4 years of age, of first year kindergarten in the first semester of 2011 academic year of Satit Pattana School. One class with 25 students was selected from 5 classes by purposive sampling. The experiments were carried out within the period of 8 weeks, 4 days a week and it took 50 minutes for each one. The instruments used in the study were plans of children as researchers learning and an observation form for the self-discipline of preschool children with the reliability of .80. The data were statistically analyzed by using mean, standard deviation and one-way repeated-measures ANOVA.

The results of study were as follows. 1) Regarding the levels of behavior before the experiments, both in general and in all individual areas, the children expressed a little of self-discipline behavior at the level of practice. During the experiments, both in general and in all individual areas, they expressed self-discipline behavior at the level of practice by themselves. After the experiments, both in general and in all individual areas, they expressed self-discipline behavior at the level of practice all the time by themselves. 2) According to the comparison of self-discipline behavior in general before, during and after the experiments, the means of changes were increased with statistical significance at $P < .01$. The experiments affected the self-discipline behavior in general at the level of 99%. For the self-discipline behavior in all individual areas before, during and after the experiments, the means of changes were increased with statistical significance at $P < .01$. The experiments affected the self-discipline behavior in individual areas at the levels of 99%, 98%, 98% and 98% respectively.

ปริญญาบัตร

เรื่อง

การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

ของ

วารุณี นาวัลย์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล)

วันที่ เดือน พ.ศ. 2555

คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธานประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนนตพงษ์) (รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา ตันติผลาชีวะ)

.....กรรมการกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์) (รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนนตพงษ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เตชะคุปต์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ชี้แนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ และ รองศาสตราจารย์ ดร. ยาวพา เตชะคุปต์ ที่ได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติม ช่วยปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของปริญญานิพนธ์ ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์เรียบร้อยและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาการศึกษาปฐมวัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ต่างๆ ด้วยความรักและความเมตตา และเป็นกำลังใจช่วยในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สนอง ตรงเที่ยง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพดล กองศิลป์ อาจารย์นันท์ซพร จิรขจรชัย อาจารย์ศิริลักษณ์ วุฒิสรรพ์ อาจารย์ชยุดา พยุงวงษ์ และ อาจารย์ธิติมา เรืองสกุล ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู เจ้าหน้าที่ และขอบคุณเด็กนักเรียนอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตพัฒนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสมบูรณ์ คุณแม่นา วงศ์ไย ที่สนับสนุนทุนการศึกษา นายสำเนียง นาวัลย์ และ เด็กชายวรมธ นาวัลย์ สมาชิกในครอบครัวที่ให้กำลังใจเป็นพิเศษ รวมถึงผู้มีพระคุณอีกหลายท่านที่มีได้กล่าวนามในที่นี้ ซึ่งผู้วิจัยระลึกถึงเสมอ

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ที่ได้อบรมเลี้ยงดู ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่ผู้วิจัยและพระคุณคณาจารย์ทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

วารุณี นาวัลย์

สารบัญ

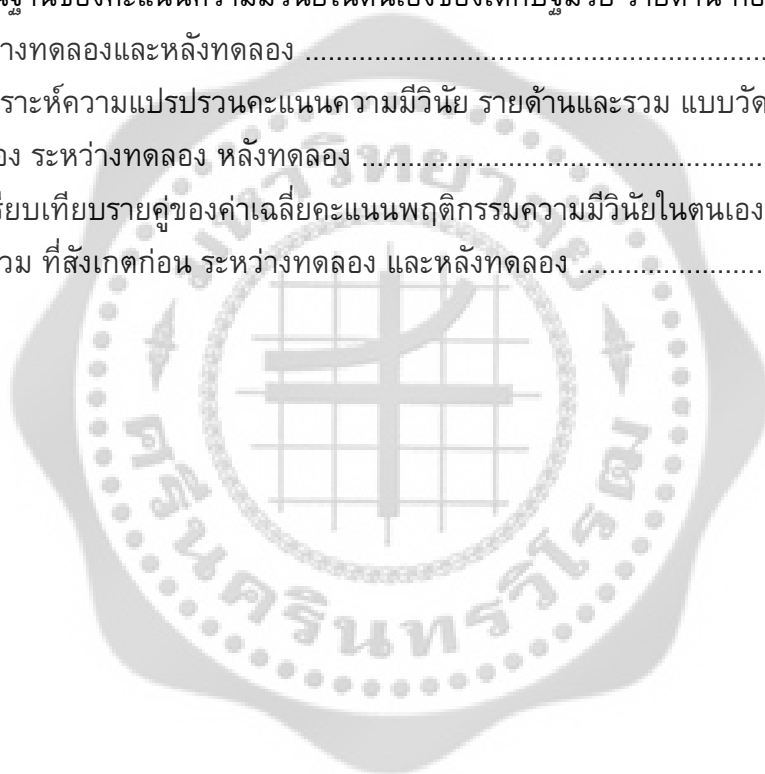
บทที่	หน้า
บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	3
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	3
ตัวแปรที่ศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมติฐานในการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารงานที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย	7
ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย	7
ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบเด็กนักวิจัย	8
กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย	8
ลักษณะกิจกรรมของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย	11
บทบาทครูในการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย	12
ผลของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย	13
ทักษะการเรียนรู้ของเด็กนักวิจัย	13
หลักการพื้นฐานของการเรียนรู้แบบนักวิจัย	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย	15
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง	17
ความหมายของความมีวินัย	17
ความสำคัญของวินัยในตนเอง	18
ประเภทของความมีวินัย	19
คุณลักษณะของความมีวินัยในตนเอง	20
การเสริมสร้างความมีวินัยในตนเอง	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	24
แบบแผนการทดลองและวิธีการดำเนินการทดลอง	29
วิธีการดำเนินการทดลอง	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
ขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	44
สรุปผลการวิจัย	45
อภิปรายผล	45
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย	48
ข้อเสนอแนะทั่วไป	48
ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป	49
บรรณานุกรม	50
ภาคผนวก	53
ภาคผนวก ก.	54
ภาคผนวก ข.	60
ภาคผนวก ค.	85
ภาคผนวก ง.	87
ประวัติย่อผู้วิจัย	89

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้น	26
2 แบบแผนการทดลอง	29
3 ระดับคะแนน	36
4 สถิติพื้นฐานของคะแนนความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยรายชื่อก่อนทดลอง ระหว่างทดลอง และหลังการทดลอง	36
5 สถิติพื้นฐานของคะแนนความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย รายด้าน ก่อนทดลอง ระหว่างทดลองและหลังทดลอง	38
6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนความมีวินัย รายด้านและรวม แบบวัดซ้ำก่อน ทดลอง ระหว่างทดลอง หลังทดลอง	39
7 การเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง รายด้าน และรวม ที่สังเกตก่อน ระหว่างทดลอง และหลังทดลอง	41

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
2 เส้นภาพการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองรายด้าน	42
3 เส้นภาพการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวม	43

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม – วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (2546: 5) การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาความรู้ คุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ในหมวด 4 มาตรา 22 และ 24 บัญญัติว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ เติมศักยภาพ และจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง โดยผสมผสานสาระความรู้ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542) ในปัจจุบัน สังคมโดยรวมได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นหลัก ซึ่งความเจริญรุ่งเรืองของประเทศเป็นสิ่งที่คนในชาติปรารถนา แต่การพัฒนาสิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยพื้นฐานพฤติกรรมโดยรวมของคนในชาติ โดยใช้กฎ กติกาเดียวกัน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมในการใช้กฎ กติการ่วมกัน ก็คือ การมีวินัยในตนเองหมายถึงระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อตกลง ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้บุคคลประพฤติปฏิบัติ

ในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุข ความสำเร็จ โดยอาศัยการฝึกอบรม ให้ปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตนเอง (กรมวิชาการ. 2542: 3) ปัจจุบัน วินัยมีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคมอย่างมาก และมีความจำเป็นยิ่งขึ้นในสังคมอนาคตที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ปรากฏว่าปัญหาของวินัยในสังคมไทยอยู่ในขั้นรุนแรงและน่าเป็นห่วง ยอมรับว่า การที่คนไทยขาดวินัยในตนเอง แม้แต่เรื่องเล็กๆ น้อยๆ เช่น การไม่เข้าแถวตามลำดับ การไม่ตรงต่อเวลา ผัดวันประกันพรุ่ง ไม่ข้ามสะพานลอย คุญโทรศัพท์ในโรงพยาบาลจนกระทั่งเรื่องใหญ่ๆ เช่น การฝ่าฝืนกฎ จนเกิดอุบัติเหตุ การหนีภาษี การขาดประชุม ฯลฯ จะกลายเป็นเรื่องธรรมดาของคนในสังคมไปแล้ว ซึ่งหากพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้วจะเห็นได้ว่า สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นจุดเริ่มต้นของภัยอันตราย และความเสียหายหลายอย่างที่เรากำลังเผชิญอยู่ ทั้งปัญหายาเสพติดการมั่วสุมทางเพศ ทำร้ายร่างกายกัน การคอร์รัปชัน

ความเห็นแก่ตัว (อุมาพร ตรังคสมบัติ. 2542: 3) ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทางรัฐบาลได้ให้ความสำคัญ และจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 โดยมุ่งปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ใฝ่การเรียนรู้ มีระเบียบวินัย และมีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม (กรมวิชาการ. 2542ง: บทนำ) การมีวินัยในตนเอง รวมถึงการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยว หรือละเมิดสิทธิของผู้อื่น การกระทำในสิ่งที่เหมาะสมที่จะตอบสนองความต้องการและสิทธิของผู้อื่น หรือการกระทำในสิ่งที่จะเป็นผลให้ตนประสบความสำเร็จในอนาคต

วินัยในตนเองเป็นกระบวนการค่อยเป็นค่อยไปอาศัยการแนะนำอบรมสั่งสอนจากผู้อื่นตั้งแต่เยาว์วัย เด็กจะพัฒนาการบังคับตนเองได้ โดยได้รับการแนะนำอย่างดีในวัยเด็กให้เด็กเข้าใจบทบาททางสังคมและจากการดูแบบและเลียนแบบอย่างที่เป็นที่ปฏิบัติกัน เด็กสามารถตระหนักถึงความจำเป็น ในการทำตามสังคม เด็กจะได้รับความรู้มิใช่จากผู้ใหญ่เท่านั้น แต่ได้รับจากเพื่อนของเขาด้วยประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงปฐมวัยมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างฐานความพร้อมในการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา ตลอดจนบุคลิกภาพต่างๆ ต้องมีการอบรมสั่งสอนต่อเนื่องอย่างเหมาะสม จึงจะเกิดคุณธรรมหรือความดีได้ (วิทยา นาควัชระ. 2544: 86) การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กต้องอาศัยการจัดสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ในช่วงปฐมวัยตามตัวบ่งชี้ที่ 1 คือ มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ จากมาตรฐานที่ 4 ได้กล่าวในเรื่องของใน ความมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจดีงามในเด็กปฐมวัย (กรมวิชาการ. 2540: 44) ซึ่งถือเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิต

การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย เป็นวิธีการสอนที่ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูนำไปปฏิบัติการสอนโดยบูรณาการสอน การเรียนรู้ การแนะแนว และการประเมินเข้าด้วยกัน นำกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เน้นเด็กเป็นสำคัญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแนวคิดของกระบวนการวิจัยเป็นหลักการแนวคิด และแนวปฏิบัติสู่การจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้งานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2545: 3) การวิจัยจึงเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้เริ่มต้นที่ความอยากรู้อยากเห็น นำไปสู่การค้นหาคำตอบ เกิดความรู้ใหม่แก่ผู้เรียน การให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยเป็นวิธีที่สอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2546: 3 – 5) กล่าวได้ว่า เด็กวัยนี้ เป็นวัยแห่งช่วงพลังการเติบโตของชีวิตที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพ โดยใช้วิธีการวิจัยเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้เพราะการวิจัยคือ กระบวนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งการพัฒนากระบวนการสอนการจัดการเรียนรู้ที่ครูนำไปปฏิบัติการสอนตอบสนอง และสอดคล้องกับทิศทางการวิจัยของประเทศ คือ การวิจัยที่นำประเทศไปสู่การพึ่งพาตนเองและตรงกับแผนการวิจัย แผนการวิจัยวิธีการสร้างปัญญาให้กับทรัพยากรมนุษย์ทุกระดับ การวิจัยพัฒนาการเรียนรู้ และนักเรียน ให้รู้จักจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบนักวิจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมด้านพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยให้ดีขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยก่อนทดลองระหว่างทดลอง และหลังทดลอง โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะในการวิจัยครั้งนี้

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
2. เพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนทดลองระหว่างทดลองและหลังทดลองได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเพื่อนำไปเป็นแนวทางส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยจากการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กชายหญิง ที่มีอายุระหว่าง 3 – 4 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 100 คน จาก 5 ห้องเรียนของโรงเรียนสาธิตพัฒนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กชายหญิง อายุระหว่าง 3 – 4 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1/5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสาธิตพัฒนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เลือกรมาแบบเจาะจงมา 1 ห้องเรียนจากทั้งหมด 5 ห้อง จำนวน 25 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบนักวิจัย
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความมีวินัยในตนเองโดยแยกเป็น 4 ด้าน คือ
 - 2.1 ความรับผิดชอบ
 - 2.2 การตรงต่อเวลา
 - 2.3 การรอคอย
 - 2.4 ความซื่อสัตย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เด็กปฐมวัย** หมายถึง เด็กชายหญิง ที่มีอายุระหว่าง 3 – 4 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสาธิตพัฒนา คลองสามวา กรุงเทพมหานคร

2. **ความมีวินัยในตนเอง** หมายถึง เด็กแสดงความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้อย่างเหมาะสมในการร่วมกิจกรรมอยู่กับผู้อื่น

2.1 ความรับผิดชอบ ได้แก่ พฤติกรรมแสดงออกที่เด็กตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย มีการเก็บของที่ใส่แล้วเข้าที่ได้อย่างเรียบร้อย แล้วรู้จักที่จะช่วยเหลือตนเอง

2.2 การตรงต่อเวลา ได้แก่ พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในรูปของการทำกิจกรรมให้เสร็จตามเวลาที่กำหนดและปฏิบัติตนเหมาะสมกับช่วงเวลาเริ่มและเลิกกิจกรรมโดยฟังสัญญาณ

2.3 การรอคอย ได้แก่ พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกโดยยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่รังแกเพื่อนเมื่อขณะทำกิจกรรมมีการเข้าแถวตามลำดับก่อน – หลัง

2.4 ความซื่อสัตย์ ได้แก่ พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในลักษณะของการรักษา กฎกติกาในการทำกิจกรรมร่วมกันโดยไม่หยิบของของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาตและไม่หยิบของส่วนรวมมาเป็นของตัวเอง

3. **การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย** สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2545: 11) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยขึ้น โดยมีความหมาย คือ การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย (Children as a Researcher) เป็นการสอนที่ผสมผสานวิธีการสอน การเรียน การประเมิน และแนะแนว ให้ความสำคัญแก่กระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยให้ผู้เรียนมีความสำคัญเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ด้วยการให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยวิธีการซึ่งมีความหมายถึงการใช้ปัญญา ทำให้เกิดปัญญา ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้ในเรื่องที่ตนเองสนใจ ได้ลงมือศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ความจริงตามความสนใจอยากรู้ อยากเห็น และความถนัดของตนในการเรียนรู้เด็กจะได้สร้างองค์ความรู้ พร้อมกับแก้ปัญหาและค้นพบสิ่งใหม่ๆ ซึ่งมีการวางแผนล่วงหน้าว่าจะศึกษาค้นคว้าอย่างไร มากน้อยเพียงใด จากแหล่งใด วิธีการอย่างไร จากนั้นลงมือดำเนินการศึกษาค้นคว้า สังเกต บันทึกข้อมูล สรุปความรู้ที่ได้ จัดทำผลงานความรู้ และนำเสนอ รวมทั้งนำความรู้ที่ได้ไปสืบค้น และแสวงหาความรู้ต่อไป นับเป็นการเรียนรู้ ที่เป็นไปอย่างธรรมชาติ มีกระบวนการค้นหาคำตอบที่เชื่อถือได้เกิดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน โดยเด็กได้เรียนรู้ค้นพบ และปัญหา ตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพในสิ่งที่อยากเรียนรู้ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 1 ขั้นทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ โดยศึกษาความสนใจและความต้องการของผู้เรียนจากการอภิปราย ชักถาม ในสิ่งที่เด็กต้องการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ขั้นเด็กค้นคว้าวิจัยหาความรู้ โดยกำหนดแหล่งเรียนรู้ ศึกษานอกสถานที่ ศึกษาจากบุคคลที่มีความรู้ ค้นคว้าขีดเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้ เสนอกิจกรรมที่ต้องการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ขั้นการประเมินผล มีการนำเสนอผลงานที่ตนเองเลือกและประเมินจากการสังเกต พฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง

งานวิจัยครั้งนี้ การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยจึงได้นิยามศัพท์ผลการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานวิธีการของครูและการเรียนรู้ของเด็ก โดยเน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ด้วยการให้เด็กเรียนรู้วิธีการวิจัย ให้เด็กลงมือศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ ค้นพบความจริงตามความสนใจ อยากรู้อยากเห็นตามความถนัดของตน ครูจะเป็นผู้คอยกระตุ้นให้เด็กกระตือรือร้นอยากร่วมกิจกรรมและเสริมแรงด้วยการชมเชยเมื่อเด็กประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ เด็กจะได้สร้างองค์ความรู้ พร้อมกับแก้ปัญหาและค้นพบสิ่งใหม่ๆ ซึ่งมีการวางแผนล่วงหน้าว่าจะศึกษาค้นคว้าอย่างไร มากน้อยเพียงใด จากแหล่งใด วิธีการอย่างไร จากนั้นลงมือดำเนินการศึกษาค้นคว้า สังเกต จดจำ บันทึกข้อมูล สรุปความรู้ที่ได้จัดทำผลงานความรู้และนำเสนอ รวมทั้งนำความรู้ที่ได้ไปสืบค้น และแสวงหาความรู้ต่อไป โดยมีขั้นตอนในการทำกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเรื่องที่สนใจ หมายถึง โดยที่ครูศึกษาความต้องการของเด็กจากการสนทนา ซักถาม ความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้เรื่องนั้น อย่างลึกซึ้ง และเพื่อให้เด็กยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบ

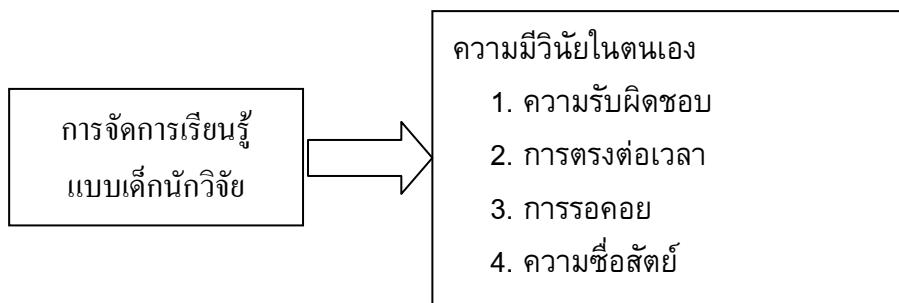
ขั้นที่ 2 ค้นคว้าวิจัยหาความรู้ หมายถึง ขั้นการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง โดยครูกำหนดแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ตัวเด็ก จากนั้นพาเด็กศึกษาแหล่งเรียนรู้ ครูจะเป็นผู้คอยกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจที่จะสังเกตุสิ่งต่างๆ กระตุ้นให้เด็กเกิดความมีวินัยในตนเอง ในด้านการรอคอย มีความรับผิดชอบ ต้องตรงต่อเวลาที่จะทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อเพื่อนได้ รวมถึงการตั้งคำถามให้เด็กเลือกกิจกรรมตามความสนใจของเด็ก หลังจากนั้นจึงได้ให้เด็กสรุปและจัดทำผลงานความรู้และให้เด็กสืบค้นและแสวงหาความรู้ใหม่

ขั้นที่ 3 ขั้นการประเมินผล หมายถึง ขั้นตอนที่ครูใช้ประเมินเด็กจากการสังเกต การสนทนา การตอบคำถาม การจดบันทึก การทำผลงานและการนำเสนอผลงานของเด็ก เพื่อทำการประเมินความมีวินัยในตนเองของเด็ก ในด้านการรับผิดชอบ การรอคอย การตรงต่อเวลาและเกิดความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น

ในแต่ละขั้นเด็กนักวิจัยเด็กจะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม พัฒนาการสิ่งที่เด็กจะเรียนรู้ การแสดงออกอย่างเปิดเผย การสนทนา การค้นคว้า การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเกิดความมีวินัยในตนเอง ในด้านการรอคอย ความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลาที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน และเกิดความซื่อสัตย์ในการทำกิจกรรม โดยบูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยในกิจวัตรประจำวัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดการเรียนรู้แบบเต็กันักวิจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเต็กันักวิจัยมีวินัยในตนเองดีขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารงานที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
 - 1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
 - 1.2 ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
 - 1.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
 - 1.4 ลักษณะกิจกรรมของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
 - 1.5 บทบาทครูในการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
 - 1.6 ผลของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
 - 1.7 ทักษะการเรียนรู้ของเด็กนักวิจัย
 - 1.8 หลักการพื้นฐานของการเรียนรู้แบบนักวิจัย
 - 1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง
 - 2.1 ความหมายของวินัยในตนเอง
 - 2.2 ความสำคัญของวินัยในตนเอง
 - 2.3 ประเภทของความมีวินัย
 - 2.4 คุณลักษณะของความมีวินัยในตนเอง
 - 2.5 การเสริมสร้างวินัยในตนเอง
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

1.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและการจัดการเรียนรู้แบบนักวิจัย

1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2545) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยขึ้น โดยมีความหมายดังต่อไปนี้ คือ การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย (Children as a Researcher) เป็นการสอนที่ผสมผสานวิธีการสอนการเรียนการประเมินและแนะแนวให้ควบคู่กลมกลืนเป็นกระบวนการเดียวในชั้นเรียน โดยให้ผู้เรียนมีความสำคัญเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ด้วยการให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยวิธีการวิจัย ซึ่งมีความหมายถึงการใช้ปัญญา ทำให้เกิดปัญญา ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้ในเรื่องที่ตนเองสนใจ ได้ลงมือศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ ความจริง ตามความสนใจ อยากรู้อยากเห็นและความถนัดของตนในการเรียนรู้ เด็กจะได้สร้างองค์ความรู้ พร้อมกับแก้ปัญหาและค้นพบสิ่งใหม่ๆ ซึ่งมีการวางแผนล่วงหน้าว่าจะศึกษาค้นคว้าอย่างไร มากน้อยเพียงใดจากแหล่งใด

วิธีการอย่างไร จากนั้น ลงมือดำเนินการศึกษาค้นคว้า สังเกต จดจำ บันทึกข้อมูล สรุปความรู้ที่ได้จัดทำ ผลงานความรู้และนำเสนอ รวมทั้งความรู้ที่ได้ไปสืบค้น และแสวงหาความรู้ต่อไป นับเป็นการเรียนรู้ ที่เป็นไปอย่างธรรมชาติ มีกระบวนการค้นหาคำตอบที่เชื่อถือได้ เกิดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน โดยเด็กได้เรียนรู้ค้นพบและแก้ปัญหา ตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพในสิ่งที่อยากเรียนรู้ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย เป็นวิธีการเรียนรู้ที่เด็กได้ศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ ความจริงตามความสนใจ อยากรู้ อยากเห็น และความถนัดของตนจากการลงมือกระทำ สนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และมีวิธีการแสวงหาคำตอบอย่างมีขั้นตอน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ ให้แก่เด็กปฐมวัยได้

1.2 ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบเด็กนักวิจัย (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์.

2545)

การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยมีลักษณะสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความถนัดของนักเรียนทุกด้าน
2. เป็นกิจกรรมเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ สร้างสรรค์ความรู้ ด้วยตนเองตามความสนใจอยากรู้ อยากเห็น จึงเป็นวิธีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และได้ลงมือปฏิบัติจริง
3. สามารถจัดการเรียนรู้ได้ทุกสถานที่ อาทิ ในห้องทดลอง ห้องสมุด ภาคสนาม สวนสัตว์ สวนพืช เป็นต้น
4. กำหนดแหล่งเรียนรู้ ควรเป็นแหล่งเรียนรู้ในบริเวณโรงเรียน ใกล้บริเวณโรงเรียน ตลอดจนสถานการณ์ที่สำคัญในจังหวัด หรือสิ่งที่สะท้อน
5. นักเรียนสามารถศึกษา ชักถาม จากบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนที่เป็น ผู้รู้ในสาขาวิชา
6. ใช้กิจกรรมการประเมินที่สะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนควบคู่ไปกับการสอนอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ในการประเมิน ได้รับการประเมินในสิ่งที่ผู้เรียนสามารถทำได้ ถือว่าเป็นการประเมิน ผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
7. ครูสามารถวิเคราะห์กิจกรรมระหว่างการศึกษา ค้นคว้าของผู้เรียน ชักถาม และตอบคำถาม ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ถือว่า เป็นกระบวนการที่รู้จักของเด็กและสามารถแนะนำผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ สูงสุดได้
8. สามารถนำเทคนิค เด็กนักวิจัย มาเป็นหัวข้อวิจัยให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้

1.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2545) ได้จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ

ครูศึกษารวมชาติและความต้องการของผู้เรียนโดยอภิปราย ชักถาม ความอยากรู้ อยากรู้อื่น และความต้องการของเด็กในเรื่องที่ต้องการเรียนรู้ จากนั้นสร้างแผนที่ความคิด เพื่อให้เด็ก ได้เห็นภาพรวมของเรื่องที่ต้องการจะเรียนรู้ และเจาะลึกถึงเรื่อง que เด็กต้องการเรียนรู้มากที่สุด ครูเชื่อมโยง สิ่งที่เด็กต้องการเรียนรู้กับจุดประสงค์ เนื้อหาในหลักสูตร เพื่อการวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่อง บูรณาการสาระการเรียนรู้ และสิ่งที่เด็กต้องการจะเรียนรู้ให้สัมพันธ์กัน โดยครูเป็นผู้วางแผน กิจกรรมสนับสนุนสิ่งที่เด็กอยากเรียนรู้ โดยกิจกรรมสอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงตามภูมิปัญญาท้องถิ่น

ขั้นที่ 2 เด็กค้นคว้าวิจัยหาความรู้

1. กำหนดแหล่งการเรียนรู้ ครูและเด็กร่วมกันกำหนดแหล่งเรียนรู้จากเรื่องที่เด็ก ต้องการศึกษา ซึ่งแหล่งเรียนรู้ อาจจะเป็นในห้องเรียน สถานที่ต่างๆ ในโรงเรียน ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ ภายนอกโรงเรียน

2. ศึกษาเอกสารที่ ครูพาเด็กให้ได้รับประสบการณ์จริง จากแหล่งเรียนรู้ที่ กำหนด โดยให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงโดยการศึกษาเอกสารที่ อาจเป็นการศึกษาในโรงเรียน หรือสถานที่นอกโรงเรียนซึ่งกิจกรรมนี้ ควรให้ความรู้พื้นฐานแก่เด็กเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ สร้างข้อ ปัญหาที่จะศึกษาหาความรู้ต่อไป

3. การเลือกหัวข้อที่จะศึกษาในระหว่างที่ศึกษานอกสถานที่จากแหล่งเรียนรู้ที่ กำหนดแล้วครูกระตุ้นให้เด็กเลือกเรื่องที่จะศึกษาตามความสนใจของเด็ก ตั้งประเด็นคำถามในเรื่องที่ เด็กสนใจ โดยกระตุ้นให้เด็กเกิดความสงสัยอยากเรียนอยากรู้ ทั้งนี้ ควรสนใจกับคำตอบของเด็กทุกคน เพื่อให้เด็กอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นและเต็มใจ

4. ทำแผนที่ความคิด ครูสร้างภาพแผนที่ความคิดจากคำตอบของนักเรียนทุกคน เพื่อให้เด็กได้เห็นภาพรวม และการเชื่อมโยงความคิดของเด็กทุกคนที่อยากเรียนรู้

5. ศึกษาค้นคว้า ชี้แจงเขียนและจดบันทึก ดังนี้

5.1 ให้เด็กเลือกทำกิจกรรมการเรียนรู้ ตามความสนใจและความถนัดของ แต่ละคน

5.2 เด็กค้นหาความรู้ คำตอบในเรื่องที่อยากรู้อากรู้อื่นจากแหล่งความรู้ที่ ครูจัดเตรียม เช่น สมุดภาพ หนังสือ การทดลอง

5.3 เด็กค้นคว้าหาความรู้ คำตอบจากแหล่งความรู้ที่บ้าน

5.4 ครูเตรียมแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นสื่อการเรียน ใบความรู้ ใบงาน และวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่มีข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษา

5.5 ครู/พ่อแม่ บันทึกหลักฐานการศึกษาค้นคว้าศึกษา ทดลองด้วยการเขียน คำพูดสั้นๆ ของเด็ก

5.6 เด็กวาดภาพแทนความคิดลงในกระดาษ

6. สรุปและจัดทำผลงานความรู้ ครูกระตุ้นให้เด็กสรุปผลจากการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้นๆ ซึ่งเด็กนำเสนอผลการค้นคว้า โดยการพูด ตอบคำถามตลอดจนนำผลจากภาพวาดหรืองานที่ประดิษฐ์ขึ้นมาหรือแลกเปลี่ยนกับเพื่อน ตลอดจนครูกระตุ้นให้เพื่อนซักถาม แสดงความคิดเห็น และยกยอชมเชยในผลงานของเด็กทุกคน

7. นำเสนอสืบค้นและแสวงหาความรู้ใหม่ ครูกระตุ้นให้เด็กมีความภาคภูมิใจในเรื่องที่ตนเองศึกษา พร้อมทั้งสร้างแนวคิดให้เด็กนำผลความรู้และผลงานที่ศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อไป ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ในขั้นนี้เป็นผลการเรียนรู้ของเด็กอย่างองค์รวม เด็กเกิดความภาคภูมิใจว่าตนเองมีจุดเด่นและความสามารถในด้านใดบ้างเป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากเรียนรู้ต่อไป

ขั้นที่ 3 การประเมินผล

1. ขอบเขตของการประเมิน การประเมินผลสำเร็จของการสอนด้วยเทคนิคเด็กวิจัยเป็นการประเมินเกี่ยวกับพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมของเด็ก พฤติกรรมเด่นของเด็ก ผลงานของเด็ก และทักษะการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งเป็นการประเมินที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และทักษะการแสดงออกทุกด้าน และประเมินตามสภาพจริง โดยมีตัวอย่างการประเมิน ดังนี้

1.1 การประเมินการแสดงออกของพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการด้านสติปัญญา พัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจ และพัฒนาการทางด้านสังคม

1.2 การสังเกตพฤติกรรมของเด็กนักวิจัย ได้แก่ การสังเกต การสืบค้น การศึกษาค้นคว้าความรู้ การสอบถาม การแสดงความคิดเห็น การสื่อความหมายกระบวนการกลุ่ม การวางแผน การตัดสินใจ ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ไขข้อขัดข้อง การค้นหาคำตอบ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การมีส่วนร่วมการแก้ปัญหา การค้นคว้าหาคำตอบด้วยเวลาจำกัด การสรุปข้อความรู้ การแสดงความคิดเห็นความรู้สึกการวิเคราะห์ ความรับผิดชอบในบทบาท การทำงานร่วมกัน มนุษย์สัมพันธ์ การสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกัน

1.3 การแสวงหาความรู้ นักเรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนักเรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง นักเรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มนักเรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการ ตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล นักเรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบแก้ปัญหา นักเรียนได้ฝึกค้น รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ตนเอง นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข นักเรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน นักเรียนฝึกประเมินปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

1.4 ทักษะการเรียนรู้ของเด็กนักวิจัย ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา มีกระบวนการเรียนรู้ มนุษย์สัมพันธ์ การสื่อความหมาย ความมีวินัย การสังเกต และผู้นำ

1.5 ผลงานของเด็ก

2. วิธีการประเมินใช้เทคนิคการประเมินแบบทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ส่วนใหญ่แล้วใช้การประเมินแบบไม่เป็นทางการ โดยมีเครื่องมือในการประเมินหลากหลาย ได้แก่ การทดสอบ การประเมินสร้างความรู้จักนักเรียน การประเมินด้วยการพูดคุย การประเมินด้วยการสังเกต การประเมินสภาพจริง

1.4 ลักษณะกิจกรรมของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545) กล่าวถึงลักษณะกิจกรรมสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยมีกิจกรรมหลักที่สำคัญ คือ

1. การสำรวจแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมให้เด็กได้ศึกษาแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน กิจกรรมสำรวจนี้เป็นกิจกรรมที่พัฒนาให้เด็กรู้จักการแสดงหาข้อมูลโดยใช้ทักษะการสังเกต การใช้ประสาทสัมผัส การมอง การดู การฟัง การซักถาม ส่วนใหญ่แล้วเด็กจะสังเกตและใช้คำถาม ถามครู ซึ่งในขั้นตอนนี้ในระยะแรก ครูจะต้องเป็นผู้คอยสังเกตและกระตุ้นให้เด็กซักถาม โดยใช้คำถาม เช่น อะไร ทำไม อย่างไร เป็นต้น

2. การเลือกตัดสินใจเรียนรู้เรื่องใหม่ของเด็ก กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาการตัดสินใจและความเป็นตัวของตัวเอง เนื่องจากการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยนี้ เด็กมีโอกาสได้เลือกที่จะเรียนรู้ตามความต้องการของเด็ก และครูควรตระหนักให้เด็กได้มีโอกาสเลือกตัดสินใจในเรื่องต่อไปนี้

2.1 การเลือกตัดสินใจในหัวข้อเรื่องที่สนใจศึกษา

2.2 เลือกกิจกรรมที่จะทำ

2.3 การใช้อุปกรณ์ต่างๆ

2.4 ระยะเวลาในการศึกษาแต่ละเรื่องและอื่นๆ

โดยส่วนมากแล้ว ครูควรให้คำแนะนำกับเด็กในระยะแรก กำหนดเวลาเสนอกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กลองทำรวมทั้งผลงานของเด็ก ทั้งนี้ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้มีโอกาสเลือกมากที่สุด

3. กิจกรรมสืบค้น กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กได้มีโอกาสค้นพบ สิ่งเรียนรู้ใหม่ โดยผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย อาทิ การทดลองปฏิบัติจริง การประกอบอาหาร การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ การวาดภาพการอ่านหนังสือ การแสดงบทบาทสมมุติ การเล่นเกม การประดิษฐ์ การสร้างจินตนาการ

4. กิจกรรมสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เนื่องจากการเรียนรู้ด้วยวิธีนี้ เด็กมีหัวข้อเรื่องที่ จะศึกษามากมาย ดังนั้น คุณครูควรสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองให้ช่วยเหลือในการสอนการเชิญเป็นวิทยากร การพาเด็กออกไปนอกสถานที่ให้ผู้ปกครองช่วยดูแลเด็ก ร่วมกัน การบริจาคอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นต้น ผู้ปกครองเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ได้ดี กิจกรรมผลิตผลงานการจัดแสดง กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่สร้างความภาคภูมิใจให้กับเด็กและครู ควรจัดกิจกรรมนี้ทุกครั้งหลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้เรื่องนั้นๆ ผลงานของเด็กแสดงถึงกระบวนการที่เด็ก ได้เรียนรู้ ขั้นตอนการทำงานของเด็กและแสดงออกถึงความสามารถที่แฝงอยู่ในตัวเด็ก และความพยายาม ในการเรียนรู้ ผลงานของเด็กทุกครั้งที่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบนี้

1.5 บทบาทครูในการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2545) ได้กล่าวถึง บทบาทครูในการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยไว้ ดังนี้

ด้านความรู้

1. ครูต้องมีหลักการและแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยให้เด็กปฏิบัติ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ไขปัญหาเป็น
2. ครูต้องมีความรู้ในด้านพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยใช้วิธีการสร้างความรู้จักนักเรียน (Sizing – up) โดยการเป็นนักสังเกตที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กตัวเล็ก โดยเฉพาะในระยะเริ่มแรกของระยะเวลาช่วงเปิดเทอมและ/หรือ ในช่วงแรกของการดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
3. ในการสอน ครูต้องเตรียมการสอนล่วงหน้า ในด้านการศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้เด็กความรู้เนื้อหาในการเรื่องที่เด็กจะศึกษา รวมทั้งบริบทต่างๆ ที่จะเอื้อครูในการสอนในเรื่องที่เด็กอยากเรียนรู้
4. ในการจัดกิจกรรม ครูต้องเตรียมกิจกรรมที่หลากหลาย การสอนไม่ควรวางกฎเกณฑ์หรือระเบียบแบบแผน ควรสร้างบรรยากาศเป็นไปอย่างธรรมชาติให้มากที่สุด สร้างความอบอุ่นใจ หลีกเลียงการใช้คำสั่งโดยไม่จำเป็น

ด้านการปฏิบัติการสอน

1. ครูต้องเตรียมการเรียนการสอนล่วงหน้า
2. ในการสอนควรใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการ 1) มีการวางแผนสำรวจใช้แหล่งข้อมูลที่อยู่ ใกล้ – ใกล้ตัว เชื่อมโยงกับประสบการณ์ชีวิตจริง และภูมิปัญญาในท้องถิ่น 2) ให้เด็กได้ลงมือศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ความจริงด้วยตนเอง 3) เด็กสามารถศึกษา ชักถามจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนได้ 4) ใช้วิธีการสอนที่มีการประเมินที่สะท้อนการเรียนรู้ของเด็กควบคู่กับการสอนอย่างต่อเนื่อง 5) เน้นกระบวนการกลุ่มทำให้เด็กมีทักษะในการทำงานโดยปรึกษา พุดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยเหลือกัน
3. ขณะสอน ครูส่งเสริมให้เด็กแสดงความสนใจในเรื่องที่อยากรู้อยากเห็น ใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็น ให้โอกาสเด็กในการดำเนินการศึกษาค้นหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ภายใต้การดูแลช่วยเหลือแนะนำของครู
4. สร้างบรรยากาศทุกขณะและทุกกิจกรรมให้เด็กเรียนอย่างมีความสุข เด็กสามารถบอกเหตุผลของการเรียนรู้และสิ่งที่ได้รับที่สำคัญเด็ก ๆ จะรู้สึกสนุก ไม่เบื่อและได้ความรู้ ช่วยในการไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งนี้การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและเด็กเป็นสำคัญ
5. จัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม รับรู้ หรือ ร่วมมือในการที่เด็กเรียนรู้เรื่องนั้นๆ
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการสอนที่วางไว้ ตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

ด้านการประเมินผล

ใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย อาทิ การสังเกต การพูดคุย การจดบันทึก การเก็บผลงานเด็กตลอดจนอาจจะใช้วิธีการทดสอบแบบสั้นๆ

1.6 ผลของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545) ได้กล่าวถึงประโยชน์และผลของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ดังนี้

1. เด็กได้เรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดของตน
2. เด็กได้ลงมือปฏิบัติและสรรค์สร้างความรู้ด้วยตนเอง
3. ส่งเสริมให้เด็กมีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ (คิดหลากหลาย คิดริเริ่ม ไม่เลียนแบบจินตนาการ) ทักษะการแก้ปัญหา (ตัดสินใจ แก้ไขข้อขัดแย้ง) กระบวนการเรียนรู้ (วางแผน ค้นคว้า ปฏิบัติทดลอง) มนุษย์สัมพันธ์ (ความร่วมมือ ทำงานกลุ่ม ช่วยเหลือ แบ่งปัน) การสื่อความหมาย (ถามคำถามโต้ตอบ แสดงความคิดเห็น) ความมีวินัย (รับผิดชอบต่องานตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ รอคอย) ทักษะการสังเกต (สนใจ อยากรู้ ชักถาม) และผู้นำ (ผู้ริเริ่ม ผู้ให้ ผู้รับ)
4. เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ
5. เป็นเทคนิคการสอน – การเรียน ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
6. เป็นเทคนิคการประเมินที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
7. ใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์เพื่อรู้จักเด็กมากขึ้น
8. ใช้เป็นข้อมูลในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู
9. เด็กได้ทำงานร่วมกับเพื่อน พ่อ แม่ และครู
10. เด็กได้วิพากษ์วิจารณ์ วิธีการผลงานทั้งของตนและคนอื่น
11. เด็กได้มีโอกาสนำเสนอผลงานที่ตนสนใจ ถนัดเพื่อใช้ในการประเมิน

1.7 ทักษะการเรียนรู้ของเด็กนักวิจัย

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545) ได้กล่าวถึงทักษะการเรียนรู้ของเด็ก ในการที่ครูปฐมวัยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย จากผลของการใช้วิธีการสอนแบบนี้ เป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาความสามารถที่แสดงถึงพฤติกรรม โดยมีทักษะด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในด้านการมีความคิดหลากหลายความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ พฤติกรรมที่ไม่เลียนแบบ ซึ่งเป็นความสามารถของสมองในการคิดจินตนาการผสมผสานความรู้ที่ได้รับและประสบการณ์เดิม ใช้ในรูปแบบที่แปลกใหม่ มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง
2. ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในด้านการตัดสินใจ การแก้ไขข้อขัดแย้ง ซึ่งเป็นความสามารถในการแก้ปัญหา ดังนี้
 - 2.1 ปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ทันที คือ ปัญหาที่เกิดจากความต้องการ หรือการกระทำของตัวเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขทันทีในช่วงเวลานั้น เช่น

ปัญหาจากความเจ็บความหิว ความกลัว เป็นต้น

2.2 ปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ไขทันที คือ ปัญหาที่เกิดจากความต้องการ หรือการกระทำด้วยตนเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น แต่ไม่จำเป็นต้องรีบแก้ไขทันที เช่น ปัญหาความอยากได้ ความชอบ เป็นต้น

2.3 ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น คือ ปัญหาที่เกิดจากความต้องการ หรือการกระทำของตนเองหรือผู้อื่น โดยมีผลเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันโดยตรง

2.4 ปัญหาของผู้อื่น คือ ปัญหาที่เกิดจากความต้องการหรือการกระทำของผู้อื่น โดยไม่เกี่ยวข้องกับตัวเอง แต่เด็กเห็นเหตุการณ์ หรือในเหตุการณ์นั้นด้วย

3. กระบวนการการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออก ในด้านการวางแผน ค้นคว้าปฏิบัติและทดลอง โดยเด็กได้มีการคิดริเริ่มด้วยตนเอง ในการทำกิจกรรมต่างๆ และครูคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำและกระตุ้นด้วยคำถาม

4. มนุษย์สัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในด้านการให้ความร่วมมือ การทำงานกลุ่ม การช่วยเหลือ และมีการแบ่งปัน โดยมีพฤติกรรมในแต่ละด้านเฉพาะ ดังนี้

4.1 ความร่วมมือ ได้แก่ การที่เด็กทำกิจกรรมร่วมกันแล้วแสดงออกในด้านการกระทำหรือคำพูด ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ

4.2 การทำงานเป็นกลุ่ม ได้แก่ การที่เด็กเข้าร่วมกิจกรรมโดยการทำงานเป็นกลุ่มและปฏิบัติงานภายในกลุ่มให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

4.3 การช่วยเหลือ ได้แก่ การที่เด็กจะแสดงพฤติกรรม การแบ่งปัน การเกื้อกูลซึ่งกันและกันคอยตักเตือนเมื่อกระทำผิด

4.4 การแบ่งปัน ได้แก่ การที่เด็กแสดงออกโดยการกระทำหรือคำพูดในการแบ่งหรือให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ที่ตนเองครอบครองอยู่ให้เพื่อน การรอคอยเพื่อนในการใช้วัสดุอุปกรณ์

5. การสื่อความหมาย หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โดยมีพฤติกรรมในแต่ละด้าน ดังนี้

5.1 การฟัง ได้แก่ การรู้จักฟังคำสั่ง ความเข้าใจในการฟัง ปฏิบัติคำสั่งได้ถูกต้อง

5.2 การพูด ได้แก่ การสนทนาโต้ตอบ การตั้งคำถาม การพูดคุยน และการพูดแสดงความคิดเห็น

5.3 การอ่าน ได้แก่ ความสนใจที่ฟังครูอ่านหนังสือ เปิดหนังสือนิทานอ่าน พร้อมทั้งเล่าเรื่องไปด้วย สนใจดูหนังสือ รูปภาพ นิทานและอื่นๆ

5.4 การเขียน ได้แก่ การขีดเขียนตามความพอใจ ขีดเขียนเป็นเส้นคล้ายตัวหนังสือ เขียนชื่อของตนเอง เขียนลอกเลียนแบบคำ

6. ความมีวินัย หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในด้านความรักผิชอบงาน การตรงต่อเวลาความซื่อสัตย์ และการรู้จักรอคอย โดยมีพฤติกรรมในแต่ละด้าน ดังนี้

6.1 ความรับผิดชอบ ได้แก่ การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้

- 6.2 การตรงต่อเวลา ได้แก่ การปฏิบัติงานและกิจกรรมตรงต่อเวลา
- 6.3 ความซื่อสัตย์ ได้แก่ การปฏิบัติงานและกิจกรรมตามข้อตกลงได้ด้วยตนเอง
- 6.4 รู้จักรอคอย ได้แก่ การรู้จักปฏิบัติตนตามเหตุการณ์ ก่อน – หลัง ไม่แย่งชิง
7. ทักษะการสังเกต หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในด้านการแสดงความคิดเห็น ความอยาก رؤ้อยากเห็น การตั้งคำถาม ซักถามในสิ่งที่สงสัยในขณะที่เด็กปฏิบัติกิจกรรมและทำงาน
8. ผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในด้าน การเป็นผู้คิดริเริ่ม ผู้ให้ และ ผู้รับ โดยมีพฤติกรรมในแต่ละด้าน ดังนี้
- 8.1 ผู้คิดริเริ่ม ได้แก่ การริเริ่มความคิด การกระทำ โดยการบอกถึงความต้องการ ในการทำกิจกรรม การเลียนแบบ การทำตามคำแนะนำหรือคำขอร้องของเพื่อน
- 8.2 การเป็นผู้ให้ ได้แก่ พฤติกรรมที่เด็กแสดงถึงการเข้าถึงจิตใจของเพื่อน การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน วางเฉย ไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่นและมีความเสียสละ
- 8.3 การเป็นผู้รับ ได้แก่ การที่เด็กแสดงพฤติกรรม แะการยิ้มแย้มแจ่มใสเข้าหากัน ใช้คำสุภาพอ่อนหวาน

1.8 หลักการพื้นฐานของการเรียนรู้แบบนักวิจัย

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2545) กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย คือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาให้ผู้สอนใช้วิธีการสอนโดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดการเรียนการสอน ที่สนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมุ่งเน้นให้ ครูผู้สอนส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ ความสามารถตามธรรมชาติ และศักยภาพของผู้เรียนโดยยึดหลักว่า ทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญเป็นศูนย์กลาง แห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกสถานที่พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ จัดการประเมินผู้เรียนควบคู่กันไป กับกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสม

1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนาโครงการเด็กนักวิจัย และการประเมินเน้นเด็กเป็นสำคัญ (ปีที่ 1) ผลการศึกษาพบว่า

1. การศึกษาระดับทักษะการเรียนรู้ของเด็ก จากการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ผลการวิจัย พบว่าเมื่อจำแนกตามระดับชั้น โดยภาพรวม เด็กชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 และอนุบาลศึกษาปีที่ 2 มี ทักษะการเรียนรู้ทุกด้านอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาแยกเป็นแต่ละทักษะ ทักษะการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับ สูงอันดับแรก คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ = 1.9158) รองลงมาเรียงลำดับ คือ ด้านความมีวินัย ด้าน ความคิดสร้างสรรค์ด้านทักษะการแก้ปัญหา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านทักษะการสังเกต ด้านผู้นำ และมีทักษะอยู่ในระดับสูงเป็นอันดับสุดท้ายคือ ด้านการสื่อความหมาย

2. การเปรียบเทียบความแตกต่าง และการเปลี่ยนแปลงทักษะการเรียนรู้ของเด็ก ผลการวิจัยพบว่า ตลอดระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการ 8 สัปดาห์ คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านทักษะ การแก้ปัญหาด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสื่อความหมาย ด้านความมีวินัย

ด้านทักษะการสังเกตและด้านผู้นำ มีการเปลี่ยนแปลงจากสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ แสดงว่า ทักษะการเรียนรู้ของเด็กทุกด้าน ตลอดระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการ มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มสูงขึ้น

กาญจนา สองแสน (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยผลการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $.01$

กวีณา จิตนุพงศ์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยความสามารถการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ผลการศึกษาพบว่า หลังการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยมีค่าเฉลี่ยความสามารถการแก้ปัญหาโดยรวมแตกต่างจากก่อนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$ ทั้งโดยรวมและรายด้านคือ ด้านการแก้ปัญหาตนเอง การแก้ปัญหาตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นโดยการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ช่วยให้ความสามารถการแก้ปัญหาโดยรวมและรายด้านเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน

ชยุดา พยุงวงษ์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย มีระดับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ ทั้งโดยรวมและรายด้าน คือ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการสื่อความหมายข้อมูล ทักษะการลงความเห็น และทักษะการพยากรณ์โดยการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ส่งเสริมให้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยรวมและรายด้านมากขึ้นอย่างชัดเจน

ณัฐภา บุรณะพิมพ์ (2552: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีต่อการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า การคิดเชิงเหตุผล หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ทั้งโดยรวมและแยกรายด้าน คือ ด้านการเปรียบเทียบ ด้านการจัดประเภท ด้านอนุกรม การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ส่งเสริมให้การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้านสูงขึ้นอย่างชัดเจน

ทิติลดา พิไลกุล (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย ผลการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการทดลองและช่วงการทดลอง การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย มีระดับคะแนนพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ ทั้งรายรวมและรายด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน ด้านการร่วมมือ ตามลำดับ

พูนสุข สุขเสริม (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยผลการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ที่มีต่อความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย มีระดับคะแนนความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ ทั้งโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดประโยค และ

ด้านการพูดเรื่องราวโดยการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยส่งเสริมความสามารถทางการพูดของปฐมวัย ทั้งโดยรวมและรายด้านสูงขึ้น

ศิริลักษณ์ วุฒิวรรพ์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า หลังการจัดการเรียนรู้แบบ เด็กนักวิจัยมีค่าเฉลี่ยทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการจำแนกประเภท ด้านการเปรียบเทียบ ด้านการรู้ค่า จำนวน 1 – 10 และด้านการเพิ่ม – ลดภายในจำนวน 1 – 10 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ โดยการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยส่งผลต่อทักษะพื้นฐาน คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ส่งเสริมเด็กได้เรียนรู้สิ่งที่ตนเองสนใจและได้มี ประสบการณ์จริงในการเสาะแสวงหาด้วยตนเอง ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

2.1 ความหมายของความมีวินัย

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2545) ได้ให้ความหมายของความมีวินัยไว้ว่า พฤติกรรมที่เด็ก แสดงออกในด้านความรับผิดชอบงาน การตรงต่อเวลา และการรู้จักรอคอย โดยมีพฤติกรรมในแต่ละด้าน คือ ความรับผิดชอบ ได้แก่ การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น

1. การตรงต่อเวลา ได้แก่ การปฏิบัติงานและกิจกรรมตรงต่อเวลา
2. การรู้จักรอคอย ได้แก่ การรู้จักปฏิบัติตนตามเหตุการณ์ก่อน – หลัง ไม่แย่งชิง
3. ความซื่อสัตย์ ได้แก่ การปฏิบัติงานและกิจกรรมตามข้อตกลงได้ด้วยตนเอง

ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ (2539: 72) กล่าวว่า วินัย หมายถึง กฎระเบียบข้อตกลง ที่สังคมกำหนดให้บุคคลประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้บุคคลอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ส่วนการมีวินัย หมายถึง การที่บุคคลปฏิบัติตามกฎระเบียบบังคับ ข้อตกลงที่สังคมกำหนดให้ เพื่อให้บุคคลอยู่ร่วมกัน ในสังคมอย่างสันติสุข

วินัย หมายถึง ระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อตกลงที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้บุคคล ประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุข ความสำเร็จ โดยอาศัยการฝึก อบรมให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตัวเอง (กรมวิชาการ. 2542ค: 7)

ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ (2546: 73) กล่าว ถึงวินัยในตนเองว่า เป็นวินัยที่เกิดจาก บุคคลนั้นเป็นผู้ควบคุมตนเองให้เกิดวินัย เป็นการตัดสินใจและเลือกทำด้วยความสมัครใจของตนเอง จึงเป็นผลมาจากความเคยชินที่ดี มีความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อหรือจริยธรรมในการปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ เพื่อแก้ปัญหาของส่วนร่วม จึงจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

ต้องจิตต์ จิตดี (2547: 29) กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย หมายถึง การที่ เด็กสามารถประพฤติปฏิบัติตนปฏิบัติตนให้เป็นตนให้เป็นไปในลักษณะที่สังคมยอมรับและเกิดความสำนึก ว่าเป็นค่านิยมที่ดีในด้านต่างๆ

1. ความรับผิดชอบ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในรูปของความตั้งใจทำงาน หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย การดูแลเก็บรักษาของใช้ของตนเองและส่วนรวมให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย รวมทั้งการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ ข้อตกลงของห้อง

2. การรู้จักเวลา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในรูปของการปฏิบัติกิจกรรมได้ตามเวลาที่กำหนด การฟังสัญญาณ รวมทั้งการปฏิบัติตนได้เหมาะสมในช่วงเวลาของกิจกรรม

3. ความอดทน อดกลั้น หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในรูปของการรอคอยการควบคุม อารมณ์ตนเองในการทำกิจกรรม ความพากเพียรพยายามทำสิ่งที่ยากจนสำเร็จ

4. ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในรูปของการกล้าแสดงออก ทั้งความคิดเห็น และท่าทาง รวมถึงความพยายามในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

5. ความเป็นผู้นำ ผู้ตาม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในรูปของความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ การแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็น การให้ความช่วยเหลือ และรับความช่วยเหลือ จากเพื่อน ตลอดจนความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน

กลมจันทร์ ชื่นฤทธิ์ (2550: 12) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคล ในการควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนเอง เด็กสามารถประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปในลักษณะ ที่สังคมยอมรับและเกิดความสำนึกว่า เป็นค่านิยมที่ดีในด้านต่างๆ ได้แก่ ความรับผิดชอบ การรู้จักเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ ความเป็นผู้นำ

ศุภลักษณ์ ศรีดอกไม้ (2551: 19) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถ ในการควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองในการแสดงออกมาเกิดจากการเรียนรู้และสำนึกตระหนัก ถึงคุณค่าของตน ซึ่งมีได้เกิดจากการถูกบังคับจากอำนาจภายนอก

สรุปได้ว่า วินัยในตนเอง หมายถึง การควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ได้เรียนรู้ว่า เป็นสิ่งที่ดี เป็นที่ยอมรับ และละเว้นการปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดี ไม่เป็นที่ยอมรับ โดยสมัครใจ โดยที่การประพฤติ ปฏิบัตินี้เป็นสิ่งที่ส่งผลดีต่อตนเอง และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

2.2 ความสำคัญของวินัยในตนเอง

กรมวิชาการ (2537ก: 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวินัยในตนเองว่า เป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบ การเอื้อเฟื้อแบ่งปัน การรอคอย การแก้ปัญหของส่วนรวม สามารถควบคุมตนเอง ให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง โดยใช้หลักของเหตุผล และคำนึงถึงประโยชน์ของสังคม โดยไม่ต้องมีผู้ใดมาคอย ควบคุมบังคับ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จของบุคคลและส่วนรวม จึงควรส่งเสริมวินัย ในตนเอง นอกจากนี้การส่งเสริมความมีวินัยในตนเองจะช่วยให้มีความสามารถดังต่อไปนี้

1. ด้านสติปัญญา ช่วยให้รู้จักคิดใช้เหตุผล ตัดสินใจ และแก้ปัญหด้วยตนเอง

2. ด้านสังคม อารมณ์และจิตใจ ช่วยให้กล้าคิดและกล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ เคารพสิทธิของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อ รู้จักแบ่งปัน และรู้จักการรอคอย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2539: 759) ได้ให้ความสำคัญกับความมีระเบียบวินัย ว่า การมีระเบียบวินัย เป็นคุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญทางบุคลิกภาพของเด็ก ทั้งนี้เพราะผู้มีวินัยในตนเอง

จะเป็นผู้ที่รู้จักกาลเทศะสนใจและเอาใจใส่ต่อสังคม เป็นผู้มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม และเมื่อใดที่เด็กได้พัฒนาลักษณะดังกล่าวแล้ว เด็กก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่สังคมยอมรับ ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้ใหญ่

2.3 ประเภทของความมีวินัย

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529: 125 – 126) กล่าวถึง ความสำเร็จในการพัฒนาประเทศญี่ปุ่น ว่ามีพื้นฐานสำคัญประการหนึ่ง คือ คนญี่ปุ่นมีวินัยและวินัยของคนญี่ปุ่น ปรากฏชัดเจนในการดำเนินชีวิตประจำวันทั่วไป ซึ่งการสอนจริยธรรมที่เกี่ยวกับวินัยและความรับผิดชอบของคนญี่ปุ่น ที่ระบุในหลักสูตรประถมศึกษาวิชาจริยธรรมให้แก่เด็ก ดังนี้

2.3.1 วินัยในตนเอง ประกอบด้วยคุณธรรมย่อยๆ

2.3.1.1 การเคารพนับถือตนเอง

2.3.1.2 ความเชื่อมั่นตัวเอง ช่วยตัวเองได้ ฟังพาทอาศัยคนอื่นน้อยลง

2.3.1.3 แต่งกายเรียบร้อย ใช้งานสุขภาพ ประพฤติปฏิบัติตนถูกต้อง เหมาะสมกับ

เวลาสถานที่

2.3.1.4 รู้จักคุณค่าของเวลา

2.3.1.5 เป็นคนซื่อสัตย์ สุจริต

2.3.1.6 เชื่อมั่น ศรัทธาในสิ่งที่ตัวเองเคารพนับถือ

2.3.1.7 รักความยุติธรรม ปราศจากความลำเอียง

2.3.1.8 ดำรงตนอย่างคนมีระเบียบ

2.3.1.9 ขยันขันแข็งในการทำงาน ทำงานให้สำเร็จ

2.3.1.10 มีความยุติธรรม

2.3.2 วินัยต่อส่วนร่วม คุณธรรมช่วยเสริมสร้าง มีดังต่อไปนี้

2.3.2.1 ยอมรับนับถือผู้อื่น เสริมสร้างความสงบสุขร่วมกัน

2.3.2.2 เอาใจใส่ผู้อื่น ตั้งใจฟังคำพูดของคนอื่น

2.3.2.3 เมตตา กรุณา ต่อคนอื่น

2.3.2.4 นับถือยกย่องผู้ประกอบคุณงามความดี สร้างประโยชน์แก่สังคม

2.3.2.5 ให้ความร่วมมือช่วยเหลือผู้อื่น

2.3.2.6 ยอมรับกฎ ข้อบังคับ ที่กลุ่มกำหนดขึ้น ปฏิบัติตามอย่างเต็มใจ

2.3.2.7 ยึดมั่นในสิทธิ และปฏิบัติตามหน้าที่

2.3.2.8 รักษาครอบครัว สร้างฐานะครอบครัวให้มั่นคง

2.3.2.9 รักเพื่อน รักโรงเรียน ครู พยายามสร้างชื่อเสียงแก่โรงเรียน

2.3.2.10 มีสำนึกในความเป็นคนญี่ปุ่น ภูมิใจในความเป็นชาติ สร้างชาติให้เจริญ

ก้าวหน้า

จริยธรรมและคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยถูกปลูกฝังให้แก่เด็กตั้งแต่ระดับประถมศึกษา และก้าวไปถึงการฝึกหัดเด็กในระดับก่อนวัยเรียนในด้านความมีระเบียบวินัยตั้งแต่วัยทารก นับว่า เป็นการพัฒนาคนให้มีพื้นฐานลักษณะนิสัยที่ถาวร กลายเป็นความเคยชินของวิถีชีวิตประจำวันของคนในชาติ จึงทำให้ประเทศญี่ปุ่นประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว

2.4 คุณลักษณะของความมีวินัยในตนเอง

1. เด็กสามารถควบคุมตนเองทางกาย วาจา ใจ รักความจริง ไม่พูดปด
2. เด็กสามารถฟังตนเอง (เบื้องต้น) ได้แก่ การรับผิดชอบตนเองในกิจวัตรประจำวัน (การกิน การขับถ่าย การแต่งตัว)

3. เด็กสามารถทำกิจกรรมหรืองานง่ายๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง
4. เด็กสามารถจัดเก็บของเล่นและของใช้ให้เป็นระเบียบ
5. เด็กรู้จักรักษาของของตนและผู้อื่น
6. เด็กมีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา และสามารถใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
7. เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงและกติกาได้อย่างถูกต้อง
8. เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง อีกทั้งฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
9. เด็กเคารพในสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 11) กล่าวว่า คุณลักษณะและพฤติกรรมบ่งชี้ความมีวินัย

1. การควบคุมตัวเองทั้งกาย วาจาและใจ
2. การยอมรับในผลของการกระทำของตนเอง
3. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
4. การตรงต่อเวลา
5. ความมีเหตุผล
6. การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ตามกฎเกณฑ์
7. การเคารพในสิทธิหน้าที่ของกันและกัน
8. เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง อีกทั้งฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
9. เด็กเคารพในสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน

2.5 การเสริมสร้างความมีวินัยในตนเอง

แทนเนอร์ (ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม. 2544: 285; อ้างอิงจาก Tenner. 1987: 11) ให้ความคิดเห็นว่า การปลูกฝังวินัยโดยอาศัยรูปแบบของการปรับพฤติกรรมนั้นต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำหนด เช่นเดียวกับรูปแบบของการฝึก ที่คล้ายกันคือ ต้องการพฤติกรรมตอบสนองที่เป็นอัตโนมัติ แต่ก็มีผลแตกต่างกันในหลายจุด ประการแรก การฝึกเป็นการสร้างพฤติกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ผ่านการรับรอง ประการที่สองในการฝึกนั้นพฤติกรรม ซึ่งไม่เป็นที่ต้องการจะได้รับความสนใจด้วย และประการที่สาม การให้รางวัลและการลงโทษจากภายนอก ไม่จำเป็นมากต่อการฝึก สิ่งที่คุณรู้ให้ความสนใจ

คือ การมีพฤติกรรมตอบสนองต่อสถานการณ์ที่กำหนดให้อย่างเป็นอัตโนมัติเท่านั้น สำหรับการเสริมสร้างวินัยให้เกิดขึ้นในตัวเด็กเปรียบเหมือนการเตรียมให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต มีพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นที่ยอมรับของสังคม ความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ ตลอดจนประพฤติปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคมการเสริมสร้างวินัยให้บังคับขึ้นแก่เด็ก

1. สร้างสัญลักษณ์และคำขวัญ
2. สนับสนุนความเป็นผู้นำ เพื่อสร้างคุณค่าทางบวกให้แก่โรงเรียน
3. ต้องทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของ และเกิดความรับผิดชอบร่วมกัน
4. เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการตั้งกฎเกณฑ์ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
5. สร้างกฎเกณฑ์ที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการให้ชัดเจน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542ก: 80 – 81) กล่าวถึง หลักการสร้างวินัยให้แก่เด็ก ดังนี้

1. มีเจตคติที่ดีกับเด็ก การสอนวินัยต้องค่อยเป็นค่อยไป ใส่ใจและพยายามในการสร้างด้วยการใช้สัมพันธภาพที่ดีกับเด็ก ให้คำแนะนำชี้แจงถึงการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ฝึกเด็กให้รู้จักการบังคับตนเองอย่างมีเหตุผล ให้กำลังใจเมื่อเด็กทำถูกต้องและชมเชย ใช้วิธีการชักจูงใจให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มากกว่าการบังคับ โดยคำนึงถึงความรู้สึกจิตใจของเด็ก และความสามารถของเด็ก ในการพัฒนาตามระดับอายุ การสอนวินัยเด็กด้วยความรักและให้สิ่งที่ดีที่สุดกับเด็ก จะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีกับการมีวินัย

2. ให้อิสระแก่เด็กในการมีความคิดเป็นของตนเอง ด้วยการให้คำแนะนำปรึกษา เมื่อเด็กเล่นกับเพื่อนหรือมีปัญหาในการเล่น เด็กควรได้รู้ว่า ทำไม่ต้องมีวินัย พฤติกรรมใดที่ยอมรับได้ และพฤติกรรมใดที่ผิด เมื่อผิดแล้วต้องแก้ไข เพราะหากเกิดซ้ำแล้วไปแก้ไข จะทำให้เด็กคับข้องใจ

3. สร้างให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายด้วยการติดตามให้ข้อมูลย้อนกลับ ชี้แนะ ไม่ติหรือว่ากล่าวให้เด็กเสียใจ ไม่เปรียบเทียบเด็กกับผู้อื่นให้เด็กรู้สึกว่าเป็นปมด้อย แต่ประเมินให้เด็กเห็นถึงการพัฒนาพฤติกรรมของตนเองและขอควรต้องแก้ไข

4. ให้การยกย่องชมเชยในทันทีที่เด็กกระทำหรือปฏิบัติดี อย่าพูดถึงสิ่งที่ไกลตัวเด็กจะไม่เข้าใจ เช่น ทำดีไปเถอะ โตขึ้นแล้วจะดีเอง เด็กไม่ทราบ หรือใช้คำยาก เด็กไม่เข้าใจ เช่น คนดีเป็นคนเก่ง ในขณะที่ฝึกเด็ก เด็กอาจจะดีอริ้นบ้าง เอาแต่ใจตนเองบ้าง ต้องให้อภัยอย่าเอาแต่ใจ

5. การฝึกวินัยต้องสม่ำเสมอ เราสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กได้ในทันทีทันใด ต้องฝึกซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กซึมซับไปเป็นนิสัย เมื่อผิดต้องลงโทษทันทีเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง ถ้าเด็กทำดีต้องชมเชย

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

งานวิจัยในประเทศ

ต้องจิตต์ จิตดี (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรีตามแนว คาร์ล ออร์ฟ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์ สมุทรปราการจำนวน 20 คน

ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรี ตามแนวคาร์ลอร์ฟ มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ .05

ศศิรินทร์ นิลจันทร์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 สถานรับเลี้ยงเด็กดงประทีป มูลนิธิดวงประทีปชุมชนแออัดคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ 0.1

กมลจันทร์ ชื่นฤทธิ์ (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบเพลงคุณธรรมตามพระราชดำรัส โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ (มหามงคล) เขตบางแค กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้สังเกตเท่ากับ 0.84

ศุภลักษณ์ ศรีดอกไม้ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้มุมประสบการณ์ในห้องเรียนที่มีต่อความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โดยกลุ่มตัวอย่างอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอนุบาลชลบุรี อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

งานวิจัยต่างประเทศ

เซเวียคอฟ และ ฟริทซ์ (เดือนใจ ยอดนิล. 2530: 44; อ้างอิงจาก Sheviakov; & Friz. 1965) ได้ศึกษาถึงประเภทของวินัยที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กว่า ไม่ควรเป็นวินัยที่มีรากฐานจากการปฏิบัติตามคำสั่งของบุคคลอื่นและให้ความเห็นต่อไปอีกว่า ควรเป็นเรื่องของความตั้งใจ มาจากจิตสำนึกของเด็กเอง ซึ่งมีใช้การกระทำตามคำสั่ง หรือเพราะการลงโทษ นั่นคือการปลูกฝังให้เกิดวินัยในตนเอง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความชื่นชอบและรักในอุดมคติ

มุสเสน (วิลาวัลย์ เผือกม่วง. 2536: 19; อ้างอิงจาก Mussen. 1969: 335 – 341) ได้ศึกษาพบว่า การฝึกวินัยให้แก่เด็ก โดยการใช้เหตุผลและให้ความรักเป็นวิธีการฝึกวินัยที่ได้ผลดีที่สุด และช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสมองของเด็ก เพราะช่วยให้เด็กเข้าใจเหตุผลหรือมาตรฐานสังคมที่พ่อแม่ต้องการ

ฟิลเอลลา (เบญจวรรณ ศรีมารุต. 2541: 26; อ้างอิงจาก Filella. 1975: 146) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแรงผลักดันภายในตัวเด็ก พบว่า พ่อแม่มีอิทธิพลอย่างยิ่งในการสร้างวินัยให้กับเด็ก พ่อแม่ต้องไม่ตามใจหรือเข้มงวดกับเด็กจนเกินไป อิสราภาพจำเป็นต่อการเรียนรู้และการเจริญเติบโตของเด็ก แต่ก็ควรมีขอบเขตที่เหมาะสม ถ้ามากเกินไปเด็กมักจะยุ่งยากใจ และถ้าน้อยเกินไปเด็กก็จะเกิดความรู้สึกต่อต้าน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า การมีวินัยในตนเองนั้น เป็นสิ่งสำคัญและมีผลดีต่อตัวเด็กเอง และสังคมโดยรวม ดังนั้นจึงควรจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัยความต้องการและธรรมชาติของเด็ก ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กมี ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเด็กเกิดเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักการปรับตัว มี

ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน อันเป็นการฝึกวินัยในตนเองให้กับเด็ก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. แบบแผนการทดลองและวิธีการดำเนินงาน
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัย ชาย – หญิง อายุ 3 – 4 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสาธิตพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการการศึกษาเอกชน จำนวน 125 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัย ชาย – หญิง อายุ 3 – 4 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ห้อง 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสาธิตพัฒนา คลองสามวา กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยการแบบเจาะจง 1 ห้องเรียน จากจำนวน 5 ห้องเรียน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย จำนวนเด็กปฐมวัย 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
2. แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยตามขั้นตอนเพื่อดำเนินการต่อไป

1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยจากงานวิจัยการพัฒนาโครงการเด็กนักวิจัยและการประเมินเด็กเป็นสำคัญ (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2547

1.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกรมวิชาการ

2. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนสาธิตพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

2.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของเด็ก

2.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นเด็กค้นคว้าวิจัยหาความรู้

ขั้นที่ 3 ขั้นการประเมินผล

โดยจัดช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เรื่องละ 8 วันๆ ละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ โดยเน้นสิ่งแวดล้อมเป็นหัวเรื่องในการวิจัยเด็กเป็นผู้นำเสนอ

2.4 นำแผนการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม สื่อการเรียน การประเมินผล ดังรายนามต่อไปนี้

1. อาจารย์ศิริลักษณ์ วุฒิสรรพ์ ครูประจำชั้นอนุบาล โรงเรียนอนุบาลแพร์ อำเภอเมืองแพร์ จังหวัดแพร์

2. อาจารย์ชยุตา พยุวงษ์ ครูประจำชั้นอนุบาล โรงเรียนอนุบาลธนาพรวิทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

3. อาจารย์ธิดิมา เรืองสกุล ศึกษานิเทศก์ เขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จังหวัดนราธิวาส

2.5 ปรับปรุงแผนการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ มีสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

2.5.1 ปรับปรุงเพิ่มเติมจุดประสงค์แผนการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย

2.5.2 ปรับปรุงกิจกรรมที่เน้นให้เด็กลงมือปฏิบัติทั้งเดี่ยวและกลุ่มให้เด็กเลือกตามความสนใจ

2.6 นำแผนการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 อายุ 3 – 4 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจากห้องเรียนนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน

2.7 นำแผนการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยไปทำเป็นฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในกลุ่มตัวอย่างในการทดลองโดยเน้นสิ่งแวดล้อมเป็นหัวเรื่องในการวิจัยเด็กเป็นผู้นำเสนอ 4 เรื่อง มด นก ผัก รถ

2.8 นำแผนการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยทั้ง 4 เรื่องใช้ในการทดลองเป็นระยะเวลา 7 สัปดาห์ โดยเด็กมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้นดัง ตาราง 1

ตาราง 1 พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้น

ลำดับ	วัน	เรื่อง	พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย			
			ความรับผิดชอบ	การตรงต่อเวลา	การรอคอย	ความซื่อสัตย์
1	อังคาร	มด	/		/	
	พุธ		/		/	/
	พฤหัสบดี			/	/	
	ศุกร์		/		/	/
	อังคาร				/	
	พุธ		/	/		/
	พฤหัสบดี				/	
	ศุกร์		/	/	/	/
2	อังคาร	นก	/	/	/	
	พุธ		/		/	/
	พฤหัสบดี				/	
	ศุกร์		/	/	/	/
	อังคาร		/		/	/
	พุธ		/		/	/
	พฤหัสบดี		/	/		/
	ศุกร์				/	/
3	อังคาร	ผัก		/	/	
	พุธ		/			/
	พฤหัสบดี				/	/
	ศุกร์		/	/	/	
	อังคาร		/		/	/
	พุธ			/		/
	พฤหัสบดี		/	/	/	
	ศุกร์		/		/	/

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ	วัน	เรื่อง	พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย			
			ความรับผิดชอบ	การตรงต่อเวลา	การรอคอย	ความซื่อสัตย์
อังคาร		รถ	/		/	
พุธ			/	/	/	/
พฤหัสบดี				/	/	/
ศุกร์			/		/	
อังคาร			/	/	/	/
พุธ				/		/
พฤหัสบดี			/		/	/
ศุกร์			/	/	/	

3. แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ดำเนินการตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยของเด็กปฐมวัย การสังเกต พัฒนาการ และการบันทึกพัฒนาการ ศศินันท์ นิลจันทร์ (2547) กมลจันทร์ ชื่นฤทธิ์ (2550) ศุภลักษณ์ ศรีดอกไม้ (2551) และได้สังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 อายุระหว่าง 3 – 4 ปี เป็นเวลา 4 สัปดาห์แล้วนำมาสร้างเกณฑ์

3.2 สร้างคู่มือประกอบคำแนะนำ ในการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมทางด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยเป็น 4 ด้าน

ด้านที่ 1 ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 3 ข้อ

ด้านที่ 2 ด้านการตรงต่อเวลา จำนวน 3 ข้อ

ด้านที่ 3 ด้านการรอคอย จำนวน 3 ข้อ

ด้านที่ 4 ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 3 ข้อ

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ออกเป็น 4 ระดับ คือ คะแนน 3, 2, 1 และ 0

ระดับคะแนน 3 บันทึกเมื่อเด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเอง

ระดับคะแนน 2 บันทึกเมื่อเด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง

ระดับคะแนน 1 บันทึกเมื่อเด็กปฐมวัยแสดงออกได้โดยให้ผู้อื่นบอกทุกครั้ง

ระดับคะแนน 0 บันทึกเมื่อเด็กปฐมวัยไม่แสดงออกเลย

3.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของแบบสังเกต และคู่มือประกอบคำแนะนำในการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความสอดคล้อง ความเหมาะสม และการใช้ภาษา จำนวน 3 ท่าน มีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. อาจารย์สนอง ตรงเที่ยง โรงเรียนวัดเชิงกระบือ ตำบลบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพดล กองศิลป์ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

3. อาจารย์นันทพัชร จิรขจรชัย โรงเรียนอนุบาลตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด

3.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองและคู่มือประกอบคำแนะนำในการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญ

3.5 การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรง ของแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง แสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา เพื่อให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ และเหมาะสมกับการนำไปสังเกตพฤติกรรมเด็กปฐมวัย โดยการลงความเห็นและให้คะแนนแบบสังเกต แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง พฤติกรรมและจุดประสงค์ แบบสังเกตมีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จึงถือว่า ใช้ได้ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสังเกตกับจุดประสงค์อยู่ระหว่าง $IOC = 1.00$

หลังจากการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ใช้ (Try Out) กับนักเรียนอนุบาลปีที่ 1 อายุ 3 – 4 ปี ที่โรงเรียนสาธิตพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

- 3 คะแนน เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองทุกครั้ง
- 2 คะแนน เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
- 1 คะแนน เด็กปฐมวัยแสดงออกได้โดยให้ผู้อื่นบอกทุกครั้ง
- 0 คะแนน เด็กปฐมวัยไม่แสดงออกเลย

3.6 นำแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ที่ผ่านการทดลองใช้มาตรวจแล้ววิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้แบบสังเกตจำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .23 – .61 ซึ่งแต่ละด้านแบ่งได้ ดังนี้

1. ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 3 ข้อ
2. ด้านการตรงต่อเวลา จำนวน 3 ข้อ
3. ด้านการรอคอย จำนวน 3 ข้อ
4. ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 3 ข้อ

3.7 นำแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร RAI ของ เบอร์รี – สต็อก (Burry – Stock, 1996: 256) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตทั้งฉบับเท่ากับ .80 ซึ่งมีค่าสูงเพียงพอในการนำไปใช้ในการศึกษาวิจัย

แบบแผนการทดลองและวิธีการดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้การวิจัยแบบ One – Group Time – Series มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับงานวิจัยดัง ตาราง 2

ตาราง 2 แบบแผนการทดลอง

ก่อนการทดลอง	ขณะทดลอง	หลังทดลอง
TO	X, T ₁ , X, T ₂ , X, T ₃ , ..., T ₇	X, T ₈
เมื่อ TO	แทน	การประเมินพฤติกรรมทางวินัยในตนเองก่อนการทดลอง
X	แทน	การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
T ₁ , T ₂ , T ₃ , ..., T ₇	แทน	การประเมินตลอดช่วงเวลาทำการทดลองหลายๆ ครั้ง
T ₈	แทน	การประเมินหลังการทดลอง

วิธีการดำเนินการทดลอง

การทดลองในครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มตัวอย่างก่อนทดลองเป็นระยะ 1 สัปดาห์
2. จัดสภาพแวดล้อมภายในสถานที่ที่ทำการทดลองให้เหมาะสม
3. จัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยจำนวน 1 คน ทำการสังเกต

ความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์จากการจัดประสบการณ์แบบปกติของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คน เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน โดยบันทึกผลรวมของการสังเกตทั้ง 4 วัน ลงในแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยมีกิจกรรมที่ทำการทดลองดังนี้ สัปดาห์ที่ 1 – 2 เรื่อง มด สัปดาห์ที่ 3 – 4 เรื่อง นก สัปดาห์ที่ 5 – 6 เรื่อง ผัก สัปดาห์ที่ 7 – 8 เรื่อง รถ ทำการทดลองในวันอังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์ เวลา 9.00 – 9.50 น. หัวเรื่องที่ปรากฏขึ้นนั้นมาจากความสนใจของเด็ก

4. ดำเนินการทดลองจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยเป็นเวลา 8 สัปดาห์ๆ ละ 4 วันๆ ละ 50 นาที ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย โดยมีขั้นตอนแผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

ขั้นตอนแผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2545)

ขั้นที่ 1 ขั้นทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ (ระยะเวลาดำเนินการประมาณ 1 วัน)

1. สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก
2. เชิญชวนให้เด็กเสนอเรื่องหรือสร้างสถานการณ์เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจในสิ่งที่นำเสนอ
3. ครูสังเกตและจดบันทึกในหัวเรื่องที่เด็กต้องการศึกษาเรียนรู้
4. กำหนดหัวข้อที่จะศึกษาร่วมกัน
5. เด็กและครูร่วมกันเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่สนใจศึกษา
6. ครูวางแผนกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ขั้นเด็กค้นคว้าวิจัยหาความรู้ (ระยะเวลาดำเนินการประมาณ 2 สัปดาห์)

1. การสำรวจแหล่งเรียนรู้ (ประมาณ 3 วัน)

1.1 ครูพาเด็กให้ได้รับประสบการณ์จริง จากแหล่งเรียนรู้ เพื่อฝึกฝนทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์

1.2 ให้ความรู้พื้นฐานแก่เด็กเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ

1.3 ครูกระตุ้นด้วยคำถามให้เด็กเกิดความสนใจและให้เด็กซักถามปัญหา

1.4 ครูจดบันทึกสิ่งที่เด็กถามคำถาม

1.5 ครูกระตุ้นให้เด็กออกมาเล่าประสบการณ์ที่ได้ไปสำรวจแหล่งเรียนรู้

1.6 ให้เด็กเล่าถึงประสบการณ์ที่ได้ไปแหล่งเรียนรู้

2. การเลือกหัวข้อที่จะศึกษา (ประมาณ 1 วัน)

2.1 ครูให้เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กๆ ต้องการทำ

2.2 ครูทำแผนที่ความคิดจากคำตอบของเด็กทุกคนเพื่อเห็นภาพรวม

3. การศึกษาค้นคว้า ชี้ดเขียน และจดบันทึก (ประมาณ 1 วัน)

3.1 ครูจัดกิจกรรมให้เด็กได้เลือกทำตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน

4. นำเสนอผลงาน (1 วัน)

4.1 เด็กช่วยกันนำเสนอผลงานของตนเอง

4.2 ครูกระตุ้นให้เด็กภาคภูมิใจในผลงาน

4.3 ครูกระตุ้นให้เด็กสนใจอยากแสวงหาความรู้ต่อไป

ขั้นที่ 3 การประเมิน

สรุปและจัดทำผลงานความรู้ (1 วัน)

1. เด็กและครูร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่องที่ศึกษา

2. ครูกระตุ้นให้เด็กมีความภาคภูมิใจในเรื่องที่ตนเองศึกษาไปใช้ประโยชน์ และกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากเรียนรู้ต่อไป
3. ในการวิจัยครั้งนี้แต่ละครั้งที่จัดกิจกรรมผู้ช่วยผู้วิจัยจะทำการสังเกตและบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัย ในชั้นดำเนินกิจกรรม สัปดาห์ละ 4 วัน และบันทึกผลรวมการสังเกตทั้ง 4 วัน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย
4. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมทางด้านความรับผิดชอบ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรอคอย และด้านความซื่อสัตย์ จึงมีหลักการ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการบันทึกแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยทางด้านความรับผิดชอบ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรอคอยและด้านความซื่อสัตย์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีผู้สังเกต 2 ท่าน โดยมีหลักในการเลือกผู้ช่วยวิจัยคือต้องเป็นครูที่มีวุฒิปริญญาตรีครุศาสตร์ และมีประสบการณ์ในการสอนเด็กปฐมวัยมาแล้ว
2. เวลาที่ใช้ในการสังเกตเวลาที่ใช้ในการสังเกตทั้งหมด 50 นาที โดยสังเกตเด็กเป็นรายบุคคล
3. การสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ผู้สังเกตทั้งสองคนจะสังเกตพฤติกรรมเด็กคนเดียวกัน พร้อมกันในช่วงเวลาเดียวกัน
4. เมื่อสิ้นสุดการทดลองในแต่ละสัปดาห์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานทุกด้านเพื่อศึกษาระยะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ตลอดช่วงเวลาการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
5. การฝึกผู้ช่วยวิจัย
 - 5.1 ให้ศึกษาและทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการสังเกต
 - 5.2 ให้ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะความมีวินัยในตนเอง และแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองให้เข้าใจตรงกัน เพื่อสามารถบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมได้ตรงกัน
 - 5.3 ฝึกการสังเกต และบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
 - 5.4 ฝึกการสังเกตจริงใช้ช่วงที่ผู้วิจัยทดลองใช้แบบสังเกต โดยผู้ช่วยวิจัย 1 ท่าน คือผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ทำการสังเกตและบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยจากการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย อายุ 3 – 4 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และหาหลักฐานความเชื่อมั่นของผู้สังเกต 2 ท่าน
6. การบันทึกคะแนนบันทึกพฤติกรรมโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในแบบสังเกต ให้ตรงกับช่องระดับคะแนนพฤติกรรม 3, 2, 1 และ 0 ถ้าเกิดความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยซ้ำ ให้ใส่เครื่องหมายลง ✓ ในช่องเดิมตามจำนวนครั้งที่เกิดพฤติกรรม โดยทำการบันทึก ดังนี้

- 6.1 ช่องระดับคะแนน 3 บันทึกเมื่อเด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองทุกครั้ง
- 6.2 ช่องระดับคะแนน 2 บันทึกเมื่อเด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
- 6.3 ช่องระดับคะแนน 1 บันทึกเมื่อเด็กปฐมวัยแสดงออกได้โดยให้ผู้อื่นบอกทุกครั้ง
- 6.4 ช่องระดับคะแนน 0 บันทึกเมื่อเด็กปฐมวัยไม่แสดงออกเลย

7. การให้คะแนน

7.1 ในช่วงเวลาที่สังเกตเด็ก เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมความมีวินัยตรงกับข้อใด และช่องระดับคะแนนใด ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องนั้น ถ้าเด็กเกิดพฤติกรรมความมีวินัยซ้ำในข้อ และช่องระดับคะแนนเดิม ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ซ้ำลงในช่องนั้น ตามจำนวนครั้งที่ซ้ำ

7.2 ถ้าพบเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับใดก็ให้ใส่คะแนนในช่องระดับนั้น และถ้าพบเครื่องหมาย ✓ ในข้อและช่องระดับคะแนนใดให้นำคะแนนที่ซ้ำคูณกับช่องระดับคะแนนในช่องนั้น เช่น ในช่องระดับคะแนน 2 แสดงพฤติกรรมซ้ำ 2 ครั้ง รวมคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ก่อนการทดลองและขณะทำการทดลองในแต่ละสัปดาห์ โดยนำข้อมูลไปหาคะแนนเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
2. วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ วัดซ้ำ (One – Way Repeated – measures : ANOVA) โดยใช้การคำนวณในโปรแกรม คอมพิวเตอร์
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ในแต่ละช่วงเวลา โดยใช้ LSD แบบวัดซ้ำ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ

1. การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัย ในตนเอง โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545: 95)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องของลักษณะพฤติกรรมกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยการนำแบบสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของผู้สังเกต ใช้สูตร RAI (Burry-Stock. 1996: 256)

$$RAI = 1 - \frac{\sum \sum |R_{1kn} - R_{2kn}|}{KN(I-1)}$$

เมื่อ	RAI	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของการสังเกต
	R_{1kn}	แทน	ผลการสังเกตของผู้สังเกตคนที่ 1
	R_{2kn}	แทน	ผลการสังเกตของผู้สังเกตคนที่ 2
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	K	แทน	จำนวนพฤติกรรมย่อย
	I	แทน	จำนวนช่วงคะแนน

3. หาคะแนนเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2521: 36) ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้สูตร

3.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละคนในกลุ่ม
	$(\sum X)^2$	แทน	กำลังสองของผลรวมของคะแนนแต่ละคนในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกแบบสังเกตความมีวินัย ในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตร $r_{\text{Item-Total}}$

$$r_{\text{Item-Total}} = \frac{n \sum IT - \sum I \sum T}{\sqrt{[n \sum I^2 - (\sum I)^2][n \sum T^2 - (\sum T)^2]}}$$

เมื่อ	$r_{\text{Item-Total}}$	แทน	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
	I	แทน	คะแนนของข้อสังเกต
	T	แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่นที่เหลือทุกข้อ
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

5. เปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อน ระหว่างการทดลอง และหลัง ทดลอง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (One – Way Repeated – measures : ANOVA)

6. หาค่าขนาดส่งผล โดยใช้ Partial η^2 คำนวณการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ทำการวิเคราะห์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
K	แทน	จำนวนข้อของแบบสังเกต
M	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ค่าชั้นแห่งความอิสระ
MS	แทน	ค่ากำลังสองเฉลี่ยของคะแนน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการสังเกต
Sig.	แทน	ระดับค่านัยสำคัญ หรือ ค่าความน่าจะเป็น
Partial η^2	แทน	ขนาดส่งผลของการจัดกิจกรรมแบบเด็กนักวิจัย

ขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษารุ่นนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาระดับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2 การศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การศึกษาระดับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนแบบสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แยกเป็นรายข้อดังแสดงใน ตาราง 3 และแยกเป็นรายด้าน ดังแสดงในตาราง 4 โดยตีความหมายระดับค่าคะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ตาราง 3 ระดับคะแนน

ระดับ	ช่วงคะแนน	หมายความว่า
ระดับ 3	2.25 – 3.00 คะแนน	เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองทุกครั้ง
ระดับ 2	1.50 – 2.24 คะแนน	เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
ระดับ 1	0.75 – 1.49 คะแนน	เด็กปฐมวัยแสดงออกได้โดยให้ผู้อื่นบอกทุกครั้ง
ระดับ 0	0.00 – 0.74 คะแนน	เด็กปฐมวัยไม่แสดงออกเลย

ตาราง 4 สถิติพื้นฐานของคะแนนความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยรายช้อก่อนทดลอง ระหว่างทดลอง และหลังการทดลอง

	ความมีวินัยในตนเอง		ก่อนทดลอง		ระหว่างทดลอง		หลังทดลอง	
	M	S	M	S	M	S		
1. ด้านความรับผิดชอบ (K=3)								
1.1 เด็กตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย	.54	.18	1.82	.69	2.82	.22		
1.2 เด็กเก็บของเข้าที่เรียบร้อย	.69	.24	1.61	.65	2.63	.20		
1.3 เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง	.69	.24	1.39	.64	2.29	.23		
2. ด้านการตรงต่อเวลา (K=3)								
2.1 เด็กร่วมทำกิจกรรมให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด	.50	.17	1.80	.72	2.86	.15		
2.2 เด็กปฏิบัติตนเหมาะสมกับช่วงเวลา	.57	.21	1.62	.62	2.69	.21		
2.3 เด็กรู้เวลาเริ่มและเลิกกิจกรรมโดยฟังสัญญาณ	.67	.33	1.42	.72	2.18	.21		
3. ด้านการรอคอย(K=3)								
3.1 เด็กยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	.52	.20	1.77	.69	2.86	.16		
3.2 เด็กไม่รังแกเพื่อนเมื่อขณะทำกิจกรรม	.67	.22	1.70	.61	2.79	.19		
3.3 เด็กเข้าแถวตามลำดับก่อน – หลัง	.66	.36	1.47	.62	2.22	.20		
4. ด้านความซื่อสัตย์(K=3)								
4.1 เด็กรักษากฎกติกาในการทำกิจกรรมร่วมกัน	.47	.30	1.75	.67	2.92	.16		
4.2 เด็กไม่หยิบของของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต	.60	.20	1.61	.62	2.78	.20		
4.3 เด็กไม่หยิบของส่วนรวมมาเป็นของตัวเอง	.80	.27	1.49	.68	2.25	.23		

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 พบว่า ความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย พิจารณาเป็นรายข้อ ตามแบบสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยมี ดังต่อไปนี้

ก่อนการทดลอง

ด้านความรับผิดชอบ 3 ข้อ มีพฤติกรรมแต่ละรายข้ออยู่ในระดับ 0 คือ เด็กปฐมวัยไม่แสดงออกเลย โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ .54 และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ .69 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .18 ถึง .24

ด้านการตรงต่อเวลา 3 ข้อ มีพฤติกรรมแต่ละรายข้ออยู่ในระดับ 0 คือ เด็กปฐมวัยไม่แสดงออกเลย โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ .50 และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ .67 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .17 ถึง .33

ด้านการรอคอย 3 ข้อ มีพฤติกรรมแต่ละรายข้ออยู่ในระดับ 0 คือ เด็กปฐมวัยไม่แสดงออกเลย โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ .52 และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ .67 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .20 ถึง .36

ด้านความซื่อสัตย์ 3 ข้อ มีพฤติกรรมแต่ละรายข้ออยู่ในระดับ 0 คือ เด็กปฐมวัยไม่แสดงออกเลย จำนวน 2 ข้อ และ ในระดับ 1 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้โดยให้ผู้อื่นบอกทุกครั้ง จำนวน 1 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ .47 และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ .80 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .20 ถึง .30

ระหว่างทดลอง

ด้านความรับผิดชอบ 3 ข้อ มีพฤติกรรมแต่ละรายข้ออยู่ในระดับ 1 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ โดยให้ผู้อื่นบอกทุกครั้ง จำนวน 1 ข้อ และ อยู่ในระดับ 2 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเอง เป็นบางครั้ง จำนวน 2 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.39 และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.82 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .64 ถึง .69

ด้านการตรงต่อเวลา 3 ข้อ มีพฤติกรรมแต่ละรายข้ออยู่ในระดับ 1 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้โดยให้ผู้อื่นบอกทุกครั้ง จำนวน 1 ข้อ และ อยู่ในระดับ 2 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเอง เป็นบางครั้ง จำนวน 2 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.42 และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.80 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .62 ถึง .72

ด้านการรอคอย 3 ข้อ มีพฤติกรรมแต่ละรายข้ออยู่ในระดับระดับ 1 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้โดยให้ผู้อื่นบอกทุกครั้ง จำนวน 1 ข้อ และ อยู่ในระดับ 2 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเอง เป็นบางครั้ง จำนวน 2 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.47 และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.77 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .61 ถึง .69

ด้านความซื่อสัตย์ 3 ข้อ มีพฤติกรรมแต่ละรายข้ออยู่ในระดับ 1 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้โดยให้ผู้อื่นบอกทุกครั้ง จำนวน 1 ข้อ และ อยู่ในระดับ 2 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเอง เป็นบางครั้ง จำนวน 2 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.49 และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.75 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .62 ถึง .68

หลังทดลอง

ด้านความรับผิดชอบ 3 ข้อ มีพฤติกรรมแต่ละรายข้ออยู่ในระดับ 3 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองทุกครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.29 และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.82 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .20 ถึง .23

ด้านการตรงต่อเวลา 3 ข้อ มีพฤติกรรมแต่ละรายข้ออยู่ในระดับ 2 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง จำนวน 1 ข้อ และอยู่ในระดับ 3 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองทุกครั้ง จำนวน 2 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.18 และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.86 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .15 ถึง .21

ด้านการรอคอย 3 ข้อ มีพฤติกรรมแต่ละรายข้ออยู่ในระดับ 2 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง จำนวน 1 ข้อ และอยู่ในระดับ 3 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองทุกครั้ง จำนวน 2 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.22 และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.86 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .16 ถึง .20

ด้านความซื่อสัตย์ 3 ข้อ มีพฤติกรรมแต่ละรายข้ออยู่ในระดับ 3 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองทุกครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.25 และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.92 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .16 ถึง .23

ตาราง 5 สถิติพื้นฐานของคะแนนความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย รายด้าน ก่อนทดลอง ระหว่างทดลองและหลังทดลอง

ความมีวินัยในตนเอง	ก่อนทดลอง			ระหว่างทดลอง			หลังทดลอง		
	M	S	ระดับ	M	S	ระดับ	M	S	ระดับ
ด้านความรับผิดชอบ	.64	.07	0	1.61	.11	2	2.58	.10	3
ด้านการตรงต่อเวลา	.58	.13	0	1.61	.09	2	2.58	.10	3
ด้านการรอคอย	.61	.16	0	1.64	.10	2	2.62	.13	3
ด้านความซื่อสัตย์	.62	.19	0	1.62	.08	2	2.65	.14	3
โดยรวม	.61	.11	0	1.62	.09	2	2.60	.10	3

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัย มีพฤติกรรมรายด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรอคอย และด้านความซื่อสัตย์ โดยรวม เป็นดังนี้

ก่อนทดลอง อยู่ในระดับ 0 คือ เด็กปฐมวัยไม่แสดงออกเลยทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .64, .58, .61, .62 และ .61 คะแนน ตามลำดับ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .07 ถึง .19

ระหว่างทดลองอยู่ในระดับ 2 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเอง เป็นบางครั้ง ทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.61, 1.61, 1.64, 1.62 และ 1.62 ตามลำดับ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .08 ถึง .11

หลังทดลองอยู่ในระดับ 3 คือ เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองทุกครั้งทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58, 2.58, 2.62, 2.65 และ 2.60 ตามลำดับ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .10 ถึง .14

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยแยกรายด้าน และรวม

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนแบบสังเกตความมีวินัยในตนเองรายด้าน และรวม ก่อนทดลอง ระหว่างการทดลอง หลังทดลอง มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำและใช้ Partial η^2 คำนวณขนาดการส่งผลของการทดลอง ตามลำดับดังแสดงในตาราง 5 และเมื่อพบความแตกต่างในการเปรียบเทียบแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบ คือ ก่อน กับ ขณะการทดลอง

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนความมีวินัย รายด้านและรวม แบบวัดซ้ำก่อนทดลอง ระหว่างทดลอง หลังทดลอง

ความมีวินัย	df _H	df _E	MS _H	MS _E	F	Sig of F	Partial η^2
รับผิดชอบ	2	48	23.60	.01	2605.02*	.00	.99
ตรงต่อเวลา	2	48	25.01	.01	2115.95*	.00	.98
รอคอย	2	48	25.21	.02	1426.20*	.00	.98
ความซื่อสัตย์	2	48	25.67	.02	1376.32*	.00	.98
รวม	2	48	24.86	.01	2766.78*	.00	.99

* แทน $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 พบว่า พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านรับผิดชอบ ก่อนทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังทดลอง มีค่าทดสอบ $F = 2605.02^*$ และมีค่า sig of $F = .00$ ซึ่งน้อยกว่า .01 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านรับผิดชอบ ก่อนทดลอง ระหว่างทดลองและหลังทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่า Partial $\eta^2 = .99$ แสดงว่าการทดลองครั้งนี้ ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านรับผิดชอบ อยู่ในระดับร้อยละ 99

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านตรงต่อเวลา ก่อนทดลอง ระหว่างการทดลอง และ หลังทดลอง มีค่าทดสอบ $F = 2115.95^*$ และ มีค่า sig of $F = .00$ ซึ่งน้อยกว่า $.01$ แสดงว่า ค่าเฉลี่ย พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านตรงต่อเวลา ก่อนทดลอง ระหว่างทดลองและหลังทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีค่า $\text{Partial } \eta^2 = .98$ แสดงว่า การทดลองครั้งนี้ ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านตรงต่อเวลา อยู่ในระดับร้อยละ 98

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านรอยยิ้ม ก่อนทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังทดลอง มีค่าทดสอบ $F = 1426.20^*$ และ มีค่า sig of $F = .00$ ซึ่งน้อยกว่า $.01$ แสดงว่า ค่าเฉลี่ย พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านรอยยิ้ม ก่อนทดลอง ระหว่างทดลองและหลังทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีค่า $\text{Partial } \eta^2 = .98$ แสดงว่า การทดลองครั้งนี้ ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านรอยยิ้ม อยู่ในระดับร้อยละ 98

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความซื่อสัตย์ ก่อนทดลอง ระหว่างการทดลองและหลังทดลอง มีค่าทดสอบ $F = 1376.32^*$ และ มีค่า sig of $F = .00$ ซึ่งน้อยกว่า $.01$ แสดงว่า ค่าเฉลี่ย พฤติกรรมพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความซื่อสัตย์ ก่อนทดลอง ระหว่างทดลองและหลังทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีค่า $\text{Partial } \eta^2 = .98$ แสดงว่า การทดลองครั้งนี้ ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับร้อยละ 98

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง โดยรวม ก่อนทดลอง ระหว่างการทดลองและหลังทดลอง มีค่าทดสอบ $F = 2766.78^*$ และ มีค่า sig of $F = .00$ ซึ่งน้อยกว่า $.01$ แสดงว่า ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง โดยรวม ก่อนทดลอง ระหว่างทดลองและหลังทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีค่า $\text{Partial } \eta^2 = .99$ แสดงว่า การทดลองครั้งนี้ ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง โดยรวม อยู่ในระดับร้อยละ 99

ตาราง 7 การเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง รายด้านและรวม ที่สังเกตก่อน ระหว่างทดลอง และหลังทดลอง

พฤติกรรม	การทดสอบ		ผลต่างเฉลี่ย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	Sig
รับผิดชอบ	ก่อน (.64)	ระหว่าง (1.61)	-.976*	.031	.000
	ระหว่าง (1.61)	หลัง (2.58)	-.967*	.025	.000
ตรงต่อเวลา	ก่อน (.58)	ระหว่าง (1.61)	-1.037*	.036	.000
	ระหว่าง (1.61)	หลัง (2.58)	-.963*	.021	.000
รอคอย	ก่อน (.61)	ระหว่าง (1.64)	-1.033*	.045	.000
	ระหว่าง (1.64)	หลัง (2.62)	-.975*	.029	.000
ความซื่อสัตย์	ก่อน (.62)	ระหว่าง (1.62)	-.999*	.043	.000
	ระหว่าง (1.62)	หลัง (2.65)	-1.027*	.022	.000
รวม	ก่อน (.61)	ระหว่าง (1.62)	-1.011*	.033	.000
	ระหว่าง (1.62)	หลัง (2.60)	-.983*	.019	.000

*แทน $p < .01$

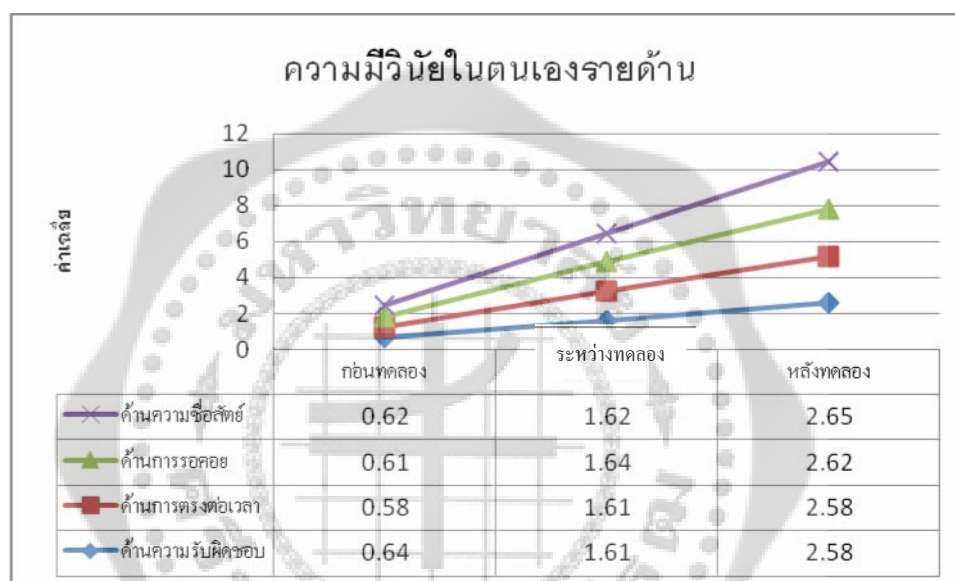
ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 พบว่า พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านรับผิดชอบ ที่สังเกตก่อนกับระหว่างการทดลองและสังเกตระหว่างกับหลังทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยมากขึ้นเท่ากับ $-.976^*$ และ $-.967^*$ มีค่า sig = .00 และ .00 ซึ่งน้อยกว่า .01 แสดงว่า พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านรับผิดชอบ ที่สังเกตระหว่างทดลองมีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตก่อนทดลอง และสังเกตหลังทดลองมีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตระหว่างการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .01$

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านตรงต่อเวลา ที่สังเกตก่อนกับระหว่างการทดลองและสังเกตระหว่างกับหลังทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยมากขึ้นเท่ากับ -1.037^* และ $-.963^*$ มีค่า sig = .00 และ .00 ซึ่งน้อยกว่า .01 แสดงว่า พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านตรงต่อเวลา ที่สังเกตระหว่างทดลองมีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตก่อนทดลอง และสังเกตหลังทดลองมีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตระหว่างการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .01$

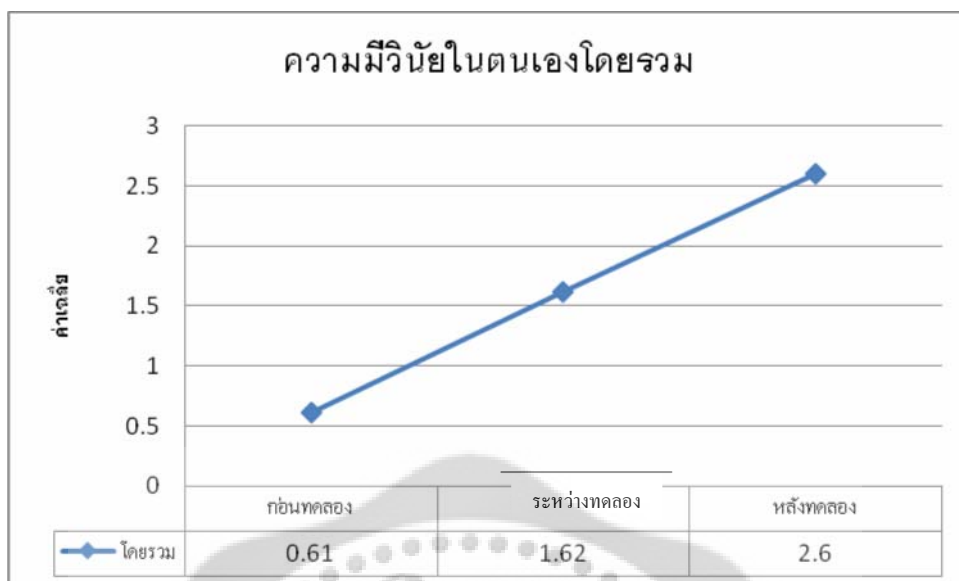
พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านรอคอย ที่สังเกตก่อนกับระหว่างการทดลองและสังเกตระหว่างกับหลังทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยมากขึ้นเท่ากับ -1.033^* และ $-.975^*$ มีค่า sig = .00 และ .00 ซึ่งน้อยกว่า .01 แสดงว่า พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านรอคอย ที่สังเกตระหว่างทดลองมีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตก่อนทดลอง และสังเกตหลังทดลองมีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่า

สังเกตระหว่างการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .01$

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความซื่อสัตย์ ที่สังเกตก่อนกับระหว่างการทดลอง และสังเกตระหว่างกับหลังทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยมากขึ้นเท่ากับ $-.999^*$ และ -1.027^* มีค่า $\text{sig} = .00$ และ $.00$ ซึ่งน้อยกว่า $.01$ แสดงว่า พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความซื่อสัตย์ ที่สังเกตระหว่างทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงมากกว่าสังเกตก่อนทดลองและสังเกตหลังทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงมากกว่าสังเกตระหว่างการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .01$ ดังแสดงเป็นเส้นภาพ ในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 เส้นภาพการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองรายด้าน

ภาพประกอบ 3 เส้นภาพการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวม

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวม ที่สังเกตก่อนทดลองกับระหว่างการทดลองและสังเกตระหว่างกับหลังทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยมากขึ้นเท่ากับ -1.011^* และ -0.983^* มีค่า sig = .00 และ .00 ซึ่งน้อยกว่า .01 แสดงว่า พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวม ที่สังเกตระหว่างทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตก่อนทดลองและสังเกตหลังทดลองมีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตระหว่างการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .01$ ดังแสดงเป็นเส้นภาพ ในภาพประกอบ 3

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย มีความมุ่งหมายของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย และเพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อน ระหว่างการทดลองและหลังการทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 3 - 4 ปี กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสาธิตพัฒนา แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ห้องเรียน 125 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน - หญิง อายุระหว่าง 3 - 4 ปี กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสาธิตพัฒนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง มา 1 ห้องเรียน จากทั้งหมดจำนวน 5 ห้องเรียน จากนั้นจัดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย โดยสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบนักวิจัย ตัวแปรตาม ได้แก่ ความมีวินัยในตนเอง 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรอคอย และด้านความซื่อสัตย์

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย และแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย จำนวน 12 ข้อ แยกเป็นด้านความรับผิดชอบ 3 ข้อ ด้านการตรงต่อเวลา 3 ข้อ ด้านการรอคอย 3 ข้อ ด้านความซื่อสัตย์ 3 ข้อ

การวิจัยในครั้งนี้ ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับปฐมวัยโดยสร้างความคุ้นเคยกับเด็กและจัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่ทำการทดลองให้เหมาะสม เตรียมความพร้อมเด็กเมื่อเด็กพร้อมแล้วจึงสังเกตพฤติกรรม ก่อนการทดลองกับเด็กเป็นเวลา 1 สัปดาห์ เป็นเวลา 4 วัน โดยสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง จากการจัดการเรียนรู้แบบนักวิจัยโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง บันทึกการสังเกตโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 1 ท่าน เริ่มดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่ส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง รายด้าน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรอคอย ด้านความซื่อสัตย์ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ๆ ละ 4 วัน คือ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ ในช่วงเวลา 09.00 - 09.50 น. จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อทดสอบหาสมมติฐาน และสรุปผลวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาระดับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง โดยรวมและรายด้าน สรุปคือ ก่อนการทดลองเด็กแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับปฏิบัติได้หรือปฏิบัติได้บ้างเล็กน้อยทุกด้าน และระหว่างการทดลองเด็กแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับปฏิบัติได้ด้วยตนเองได้บ้างทุกด้าน ส่วนหลังการทดลองเด็กแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับปฏิบัติได้ด้วยตนเองทุกครั้งทุกด้าน

2. การศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง โดยรวมและรายด้าน สรุป ดังนี้

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง โดยรวม ก่อนทดลอง ระหว่างทดลอง และหลังการทดลอง เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการทดลองในครั้งนี้ ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมอยู่ในระดับร้อยละ 99 ส่วนพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง รายด้านทุกด้าน ก่อน ระหว่างทดลอง และหลังการทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการทดลองครั้งนี้ ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง อยู่ในระดับร้อยละ 99, 98, 98 และ 98 ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลองมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง โดยรวมและรายด้านเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยสามารถส่งเสริมพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น อภิปรายได้ ดังนี้

1. พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย มีคะแนนก่อนทดลอง ระหว่างทดลองและหลังทดลอง มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองรายด้าน คือ ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การรอคอยและความซื่อสัตย์และโดยรวมเป็นดังนี้ ก่อนการทดลองอยู่ในระดับ 0 คือ เด็กไม่แสดงพฤติกรรมออกเลยทุกด้าน ระหว่างการทดลองอยู่ในระดับ 2 คือ เด็กแสดงพฤติกรรมออกได้ด้วยตนเอง เป็นบางครั้งทุกด้าน ส่วนหลังการทดลองอยู่ในระดับ 3 คือ เด็กแสดงพฤติกรรมออกได้ด้วยตนเองทุกครั้งทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองเพิ่มขึ้น และส่งเสริมพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองให้กับเด็ก จำเป็นต้องฝึกฝนให้เป็นนิสัยในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับศศิพันธ์ นิลจันทร์ (2547: 19) ที่กล่าวว่า วินัยในตนเอง มีความสำคัญต่อบุคคลที่ต้องอยู่ร่วมกันในสังคม บุคคล จึงควรควบคุมการกระทำ ความประพฤติและการปฏิบัติตนในการแสดงออกที่เหมาะสมเคารพกฎเกณฑ์ ระเบียบกติกากฎหรือข้อตกลงขนบธรรมเนียม ประเพณีและ

วัฒนธรรม รู้จักกาลเทศะ สนใจเอาใจใส่ต่อความสำคัญของส่วนรวมและเห็นคุณค่าในการกระทำของตนเอง อย่างมีระบบและระเบียบวิธีในการปฏิบัติตนต่อกฎเกณฑ์ของสังคม เด็กในช่วงนี้จะเรียนรู้จากเพื่อนและผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างด้านความพร้อมในการพัฒนา ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และบุคลิกภาพต่างๆ ต้องมีการอบรมอย่างสม่ำเสมอจึงจะเกิดพฤติกรรมที่ดีต่อตัวเด็ก แต่สังเกตคะแนนเฉลี่ยก่อน ระหว่าง และหลังการทดลองมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ตลอดทั้ง 8 สัปดาห์ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยทำให้เด็กได้มีการสังเกต สืบค้น ค้นคว้าหาความรู้แสดงความคิดเห็นมีการวางแผน และทำงานร่วมกับผู้อื่น จึงเกิดความรับผิดชอบ ในบทบาทหน้าที่มีการตรงต่อเวลาในการค้นหาคำตอบ รู้จักการรอคอย และซื่อสัตย์ต่อผู้ร่วมกิจกรรม เป็นพื้นฐานสำคัญในการปลูกฝังวินัยในตนเองที่จะเกิดขึ้น และทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างต่อเนื่องจนเกิดความเคยชินเพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยจำแนกโดยรวมและรายด้าน มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ ทั้งนี้ เป็นเพราะจากการจัดการเรียนรู้แบบนักวิจัยส่งเสริมให้เด็กเกิดความซื่อสัตย์ รู้จักรอคอย ตรงต่อเวลาและรู้จักรับผิดชอบในการทำกิจกรรมร่วมกัน

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความซื่อสัตย์ที่สังเกตก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลองในช่วงทดลองการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยจากการมีค่าเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยมากขึ้นที่สุด แสดงว่า พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความซื่อสัตย์ที่สังเกตระหว่างทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตก่อนทดลอง และสังเกตหลังทดลองมีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตระหว่างการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .01$ การจัดการเรียนรู้แบบนักวิจัยมีการสังเกต พฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์เด็กปฐมวัยรักษากฎกติกาในการทำกิจกรรมร่วมกัน ไม่หยิบของของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต และไม่หยิบของส่วนรวมมาเป็นของส่วนตัวเด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ กลมจันทร์ ชื่นฤทธิ์ (2550) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมการแสดงออกโดยการไม่นำสิ่งของที่ไม่ได้เป็นของตนเองมาเป็นของตนเอง เมื่อเห็นของเล่นที่เป็นของเพื่อนสามารถนำมาคืนเพื่อน พูดความจริงไม่พูดโกหก ตรงต่อเวลาในกฎระเบียบวินัย มีความเคารพในสิทธิของผู้อื่น ยอมรับ การกระทำที่ไม่ถูกต้องของตนเอง แสดงว่า การทดลองครั้งนี้ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีวินัยในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับร้อยละ 98

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความมีวินัยในตนเองด้านการรอคอยที่สังเกตก่อน การทดลองระหว่างการทดลองและสังเกตหลังทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยมากขึ้น แสดงว่า พฤติกรรม ความมีวินัยในตนเองด้านรอคอย ที่สังเกตระหว่างทดลองมีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตก่อนทดลอง และสังเกตหลังทดลองมีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตระหว่างการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $p < .01$ การจัดการเรียนรู้แบบนักวิจัยมีการสังเกตพฤติกรรมด้านการรอคอย เด็กปฐมวัยยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น และไม่รังแกเพื่อนเมื่อขณะทำกิจกรรมเข้าแถวตามลำดับก่อน – หลัง เด็กปฐมวัย แสดงออกได้ด้วยตนเองทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ กลมจันทร์ ชื่นฤทธิ์ (2550) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมการแสดงออกทางด้านอารมณ์ ที่สามารถปฏิบัติตนมารยาททางสังคม การควบคุมการกระทำ

ของตนเองได้ ในการทำกิจกรรม แสดงว่า การทดลองครั้งนี้ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีวินัยในตนเอง ด้านการรอคอยอยู่ในระดับร้อยละ 98

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านการตรงต่อเวลาที่สังเกตก่อนการทดลอง ระหว่างทดลอง และสังเกตหลังทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยมากขึ้นแสดงว่าพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านตรงต่อเวลาที่สังเกตระหว่างทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตก่อนทดลอง และสังเกตหลังทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตระหว่างการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .01$ การจัดการเรียนรู้แบบนักวิจัยมีการสังเกตพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา เด็กปฐมวัยร่วมทำกิจกรรมให้เสร็จตามเวลาที่กำหนดปฏิบัติเหมาะสมกับเวลา รู้เวลาเริ่มและเลิกกิจกรรม โดยฟังสัญญาณในระดับที่เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ศศิพันธ์ นิลจันทร์ (2547) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมการแสดงออกตามกฎเกณฑ์เวลาที่กำหนด ทำกิจกรรมและเล่นตามขั้นตอนในเวลาที่กำหนดได้ เมื่อได้ยินสัญญาณหมดเวลาหยุดทำกิจกรรมและเลิกเล่นทันที เก็บของเล่นทันที เลิกเล่นตามเวลาที่กำหนด และไม่ตอรองขอยืดเวลาในการเล่นต่อ แสดงว่า การทดลองครั้งนี้ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีวินัยในตนเอง อยู่ในระดับร้อยละ 98

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านรับผิดชอบ ที่สังเกตก่อนการทดลองระหว่างทดลอง และหลังการทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยมาก แสดงว่า พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านรับผิดชอบที่สังเกตระหว่างทดลองมีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตก่อนทดลอง และสังเกตหลังทดลอง มีค่าเปลี่ยนแปลงมากขึ้นกว่าสังเกตระหว่างการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .01$ การจัดการเรียนรู้แบบนักวิจัยมีการสังเกตพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อเด็กปฐมวัย ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมที่ได้มอบหมาย เก็บของเข้าที่เรียบร้อย และรู้จักช่วยเหลือตัวเองในระดับที่เด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ต๋องจิตต์ จิตดี (2547) กล่าวว่า พฤติกรรมที่แสดงออกในรูปของความตั้งใจทำงานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย การดูแลเก็บรักษาของใช้ของตนเองและส่วนรวมให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยแสดงว่าการทดลองครั้งนี้ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีวินัยในตนเอง อยู่ในระดับร้อยละ 99

ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยสามารถช่วยส่งเสริมพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยได้ดี ทั้งนี้ถ้าเด็กได้รับการสนับสนุนส่งเสริม และฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยตลอดระยะเวลา 8 สัปดาห์ ที่เด็กได้รับจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองในด้านความรับผิดชอบต่อ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรอคอย ด้านความซื่อสัตย์ ทั้งนี้ครูยังมีบทบาทสำคัญที่ต้องสอดแทรกพฤติกรรม ความมีวินัยในตนเอง ในทุกขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ และกระตุ้นให้เด็กสามารถตัดสินใจได้โดยไม่ต้องรอผู้ใหญ่ มีความรับผิดชอบต่อตรงต่อเวลา การรอคอย และซื่อสัตย์ ซึ่งความมีวินัยในตนเองนี้ จะส่งผลให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองทำและเป็นบุคคลที่อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีหน้าที่จะศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย สามารถที่จะศึกษาและใช้แนวทาง ในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กวัยนี้ต่อไป

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรม ด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์จากการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย พบข้อสังเกต ดังนี้

1. ในช่วงระยะเวลาสัปดาห์แรกๆ ของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย เด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองเป็นการกระตุ้นให้เด็กคิดสงสัย และสนใจอยากหาคำตอบ ครูคอยให้คำปรึกษาช่วยเหลือเด็ก ตอนเด็กมีปัญหาและครูสังเกตพฤติกรรมเด็กทางด้านความรับผิดชอบ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรอคอย และด้านความซื่อสัตย์ พฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นเล็กน้อย

2. ช่วงระยะเวลาสัปดาห์ที่ 2 ถึง สัปดาห์ที่ 8 เด็กมีพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น มีการพัฒนาขึ้นในช่วงทุกสัปดาห์ เด็กมีความสนใจกิจกรรม และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี และเห็นความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความมีวินัยของเด็กปฐมวัย

3. การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองจำแนกตามรายด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรอคอย ด้านความซื่อสัตย์ มีการเปลี่ยนแปลงช้าเร็วต่างกัน เนื่องจากความพร้อมของแต่ละคนต่างกันและครอบครัวของแต่ละครอบครัว แต่สิ่งที่เหมือนกันคือ เมื่อเด็กเกิดความพร้อมแล้วพฤติกรรมที่เกิดขึ้น แต่ละด้านก็มีการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ โดยจะค่อยๆ เพิ่มขึ้นไปในแต่ละสัปดาห์เนื่องจากเด็กได้รับการจัดกิจกรรมและสังเกตพฤติกรรมถึง 8 สัปดาห์

4. การส่งเสริมพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา กระตุ้นจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดวินัยในตนเองเสริมสร้างกำลังใจที่ดีให้กับเด็ก และให้เด็กเกิดการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนในการปรับตัวในการอยู่กับผู้อื่นอย่างมีความสุข ให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กพบปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรม

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การส่งเสริมพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ครูต้องให้เวลากับเด็ก ในการปรับตัว ให้เข้ากับผู้สอนและการที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นโดยการสร้างข้อตกลงร่วมกัน และเมื่อมีการปรับตัวกับการทำกิจกรรมได้แล้ว ครูควรให้เด็กเสนอความคิดเห็นในการร่วมกิจกรรม และนำความคิดเห็นของเด็กมาปฏิบัติจริงและครูสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยของเด็ก

2. การสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยแต่ละช่วงสัปดาห์จะทำให้เห็นความแตกต่างของพฤติกรรมในแต่ละด้านอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเอง ของเด็กปฐมวัยด้านอื่น เช่น การเป็นผู้นำผู้ตาม การเป็นผู้ให้ผู้รับ ความมีระเบียบและการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาสังเกตเด็กด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ทั้งโรงเรียนรัฐและโรงเรียนเอกชนโดยการเปรียบเทียบกันในแต่ละสังคม เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาสร้างบรรยากาศจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์และผู้ปกครองมีส่วนร่วม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว
- . (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอดิชั่น เพรสโปรดักส์.
- . (2547). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอดิชั่น เพรสโปรดักส์.
- . (2547). *คู่มือเลี้ยงลูกวัยอนุบาลให้เก่งฉลาดเป็นคนดีมีคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สนุกอ่าน
- . (2549). *คู่มือลูกปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เพื่อนอักษร.
- . (2549). *เลี้ยงลูกวัยอนุบาลให้ฉลาดด้วย TESTS*. กรุงเทพฯ: เพื่อนอักษร.
- . (2550). *25 คำถามเมื่อลูกเรียนอนุบาล*. กรุงเทพฯ: สนุกอ่าน.
- ณัชฎา บรูณะพิมพ์. (2552). *การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีต่อการคิดเชิงเหตุผล
ของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ต้องจิตต์ จิตดี. (2547). *การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา
ปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิติลดา พิไลกุล. (2551). *ผลการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก
ปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิสนา แชมณี; และ ชนาธิป พรกุล. (2544, กรกฎาคม – ตุลาคม). *กระบวนการเรียนรู้หัวใจของ
การปฏิรูปการศึกษา*. *ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 30(1): 35 – 38.
- บุญเชิด ภิโณอนันตพงษ์. (2545). *การจัดประเมินการเรียนรู้ (การจัดประเมินแนวใหม่)*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2526). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปัทมา ศุภกานีต. (2545). *การศึกษาพฤติกรรมด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดโครงการ
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวพา เตชะคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอพีกราฟฟิกส์ดีไซน์ต์.
- ล้วน สายยศ ; และ อังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

- วัชรินทร์ เทพมณี. (2545). ผลของการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่มีต่อวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริลักษณ์ วุฒิสรรพ์. (2551). การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีผลต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สายชน วงสานน. (2547). ผลของการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาทางพฤติกรรม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2551). มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2538). แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ : แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา(หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: ดวงกมล. ถ่ายเอกสาร.
- . (2545). การจัดและประเมินแนวใหม่ : เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2547). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาโครงการเด็กนักวิจัยและการประเมินเน้นเด็กเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . 2550). ECED 201 การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2542). สร้างวินัยให้ลูกคุณ. กรุงเทพฯ: ชันดำการพิมพ์.
- Bar – Tal, D.; et al. (1982,June). Helping Behavior Among Preschool Children : An Observation Study. *Child Development*. (53): 396 – 402.
- English, H.B.; & A.C. (1958). *A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms*. New York: Diad Mckay.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: McGraw – Hill.
- Book In.
- Hurlock, E.B. (1972). *Child Development*. New York: McGraw – Hill.
- Mary, J. (1981, May). Peer Interaction Competencies of Preschoolers Rates High of Low in Goniometric Status. *Dissertation Abstracts International*. 41: 403.73.
- Piaget, J.; & Inhelder, B. (1969). *The Psychology of the Children*. New York: Weaver, Helen, Basic Books.
- Salome, Este. (1979, September). Play with Peer : A Comparison of the Social International of Preschool Girls and Boy. *Dissertation Abstracts International*. 40: 1349 – A.
- Seefeldt, C. (1980). *Teaching Children*. New Jersey: Prentice – Hall.

ภาคผนวก ก

- คู่มือการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง
- แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

คู่มือการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. การสังเกตและการบันทึกลงในแบบสังเกตความมีวินัยในตนเอง มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ 3 ข้อ การตรงต่อเวลา 3 ข้อ การรอคอย 3 ข้อ ความซื่อสัตย์ 3 ข้อ รวมจำนวน 12 ข้อ
2. แบบสังเกตความมีวินัยของเด็กปฐมวัยเป็นการบันทึกทั้งในรูปของความถี่ (จำนวนครั้ง) และระดับคุณภาพของพฤติกรรมจัดเป็น 4 ระดับ
3. เวลาที่ใช้ในการสังเกต สังเกตในช่วงเวลาจัดกิจกรรมเป็นเวลา จำนวน 8 สัปดาห์ๆ ละ 4 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ โดยทำการสังเกตและบันทึก ในชั้นดำเนินการกิจกรรม ช่วงเวลา 9.00 – 9.50 น. รวมเวลา 50 นาที
4. การสุ่มเวลาในการสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยตามตารางสุ่มเวลาสังเกตพฤติกรรมใช้หาพิคาจับเวลาในการให้สัญญาณเริ่มและหมดเวลาการสังเกต

ข้อปฏิบัติในการสังเกต

1. เขียนชื่อผู้สังเกต ผู้ถูกสังเกต (เด็ก) วัน เดือน ปี ที่ทำการสังเกต
2. ผู้ช่วยผู้สังเกต รวมจำนวน 1 ท่าน ทำการสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย
3. การสังเกตใช้ผู้สังเกต 2 ท่าน คือ ผู้วิจัยและผู้ช่วยทำการสังเกตพร้อมกัน ในช่วงเวลาเดียวกันผู้สังเกตจะสังเกตเด็กทีละคน ใช้เวลาในการสังเกตคนละ 1 นาที สลับกันและกันและสังเกตเวียนตั้งแต่เด็กคนที่ 1 – 5 และเมื่อสังเกตครบทุก 5 คน จะพักระหว่างการสังเกต 1 นาที แล้วเริ่มสังเกตเด็กคนต่อไปจนครบ 25 คน เมื่อสังเกตครบ 25 คน ในรอบแรกแล้วจะสังเกตเวียนและสลับกันอีก 1 รอบ ตั้งแต่เด็กคนที่ 1 – 5 จนครบทุกคน

การบันทึกแบบสังเกต

เมื่อสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองตรงกับข้อใด และช่องระดับคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองตรงกับ ข้อใด ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องนั้น ถ้าเกิดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองช่องระดับคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองซ้ำ ช่องเดิมให้ทำเครื่องหมาย ✓ เพิ่มลงในช่องเดิมตามจำนวนครั้งที่เกิดพฤติกรรมซ้ำ โดยทำการบันทึกดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 0 เมื่อเด็กปฐมวัยไม่แสดงออกเลย
- คะแนน 1 เมื่อเด็กปฐมวัยแสดงออกได้โดยให้ผู้อื่นบอกทุกครั้ง
- คะแนน 2 เมื่อเด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
- คะแนน 3 เมื่อเด็กปฐมวัยแสดงออกได้ด้วยตนเองทุกครั้ง

การเตรียมการในการสังเกต

1. ผู้สังเกตต้องศึกษาคู่มือในการสังเกตให้เข้าใจกระบวนการในการสังเกตทั้งหมดเพื่อให้เกิดความชำนาญในการใช้แบบสังเกต
2. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมไว้ให้เรียบร้อยล่วงหน้า
3. จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสังเกต ได้แก่ คู่มือการใช้แบบประเมินพฤติกรรมควมมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย นาฬิกาจับเวลา 1 เรือน และแบบสังเกตพฤติกรรมควมมีวินัยตนเองของเด็กปฐมวัยไว้ให้เรียบร้อย
4. ผู้สังเกตควรสร้างความคุ้นเคยกับผู้ถูกสังเกตก่อนที่จะทำการสังเกต และพยายามจำชื่อของผู้ถูกสังเกตทุกคน
5. ก่อนเริ่มทำการสังเกต ควรให้ผู้สังเกตได้ทำธุระส่วนตัวให้เรียบร้อยก่อน เช่น ดื่มน้ำ เข้าห้องน้ำ

รายการพฤติกรรม	ระดับคะแนน	รายละเอียดพฤติกรรม
1. ด้านความรับผิดชอบ		
1.1 เด็กตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย	3	เด็กตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองทุกครั้ง
	2	เด็กตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
	1	เด็กปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายโดยให้ผู้อื่นบอกทุกครั้ง
	0	เด็กไม่ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย
1.2 เด็กเก็บของเข้าที่เรียบร้อย	3	เด็กเก็บของเข้าที่เรียบร้อยได้ด้วยตนเองทุกครั้ง
	2	เด็กเก็บของเข้าที่เรียบร้อยด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
	1	เด็กเก็บของเข้าที่โดยให้ผู้อื่นบอกทุกครั้ง
	0	เด็กไม่ปฏิบัติกิจกรรม
1.3 เด็กช่วยเหลือตนเอง	3	เด็กช่วยเหลือตนเองทุกครั้ง
	2	เด็กช่วยเหลือตนเองเป็นบางครั้ง
	1	เด็กช่วยเหลือตัวเองโดยผู้อื่นบอกทุกครั้ง
	0	เด็กไม่ปฏิบัติกิจกรรม

รายการพฤติกรรม	ระดับคะแนน	รายละเอียดพฤติกรรม
2. ด้านการตรงต่อเวลา		
2.1 เด็กปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จตามเวลาที่กำหนด	3	เด็กปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จตามเวลาที่กำหนดทุกครั้ง
	2	เด็กปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จตามเวลาเป็นบางครั้ง
	1	เด็กปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จตามเวลาโดยผู้อื่นบอกทุกครั้ง
2.2 เด็กปฏิบัติตนเหมาะสมกับช่วงเวลา	0	เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
	3	เด็กปฏิบัติตนเหมาะสมกับช่วงเวลาทุกครั้ง
	2	เด็กปฏิบัติตนเหมาะสมกับช่วงเวลาเป็นบางครั้ง
	1	เด็กปฏิบัติตนเหมาะสมกับช่วงเวลาเมื่อผู้อื่นบอก
2.3 เด็กรู้เวลาเริ่มและเลิกกิจกรรมโดยฟังสัญญาณ	0	เด็กปฏิบัติตนไม่เหมาะสมกับช่วงเวลา
	3	เด็กรู้เวลาเริ่มและเลิกกิจกรรมโดยฟังสัญญาณด้วยตนเองทุกครั้ง
	2	เด็กรู้เวลาเริ่มและเลิกกิจกรรมโดยฟังสัญญาณด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
	1	เด็กรู้เวลาเริ่มและเลิกกิจกรรมโดยผู้อื่นบอกทุกครั้ง
	0	เด็กไม่รู้เวลาเริ่มและเลิกกิจกรรม
3. ด้านการรอยคอย		
3.1 เด็กยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3	เด็กยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นทุกครั้ง
	2	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นบางครั้ง
	1	เด็กยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยผู้อื่นบอกทุกครั้ง
	0	เด็กไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

รายการพฤติกรรม	ระดับคะแนน	รายละเอียดพฤติกรรม
3.2 เด็กไม่รังแกเพื่อนเมื่อทำกิจกรรม	3	เด็กไม่รังแกเพื่อนเมื่อทำกิจกรรมทุกครั้ง
	2	เด็กไม่รังแกเพื่อนเมื่อทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง
	1	เด็กรังแกเพื่อนเมื่อทำกิจกรรมพอครูเตือนก็หยุด
3.3 เด็กการเข้าแถวตามลำดับก่อน-หลัง	0	เด็กรังแกเพื่อนเมื่อทำกิจกรรม
	3	เด็กเข้าแถวตามลำดับด้วยตนเองทุกครั้ง
	2	เด็กเข้าแถวตามลำดับด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
	1	เด็กเข้าแถวตามลำดับโดยผู้อื่นบอกทุกครั้ง
	0	เด็กไม่เข้าแถวตามลำดับ
4. ด้านความซื่อสัตย์		
4.1 เด็กรักษากฎกติกาในการทำกิจกรรมร่วมกัน	3	เด็กรักษากฎกติกาในการทำกิจกรรมร่วมได้ด้วยตนเองทุกครั้ง
	2	เด็กรักษากฎกติกาในการทำกิจกรรมได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
	1	เด็กรักษากฎกติกาในการทำกิจกรรมโดยให้ผู้อื่นบอกทุกครั้ง
	0	เด็กไม่รักษากฎกติกาในการทำกิจกรรม
4.2 เด็กไม่หยิบของของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต	3	เด็กไม่หยิบของของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาตทุกครั้ง
	2	เด็กไม่หยิบของของผู้อื่นเป็นบางครั้ง
	1	เด็กไม่หยิบของของผู้อื่นเมื่อผู้อื่นบอก
4.3 เด็กไม่หยิบของส่วนรวมมาเป็นของตัวเอง	0	หยิบของของผู้อื่น
	3	เด็กไม่หยิบของส่วนรวมมาเป็นของตนทุกครั้ง
	2	เด็กไม่หยิบของส่วนรวมมาเป็นของตนเองเป็นบางครั้ง
	1	เด็กไม่หยิบของส่วนรวมมาเป็นของตนเมื่อผู้อื่นบอก
	0	เด็กหยิบของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง

แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

ชื่อผู้สังเกต นามสกุล เป็นผู้สังเกตคนที่

ชื่อนักเรียน นามสกุล ชั้นปฐมวัยปีที่ 1/

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความมีวินัยในตนเอง	ระดับคะแนน				หมายเหตุ
	3	2	1	0	
1. ด้านความรับผิดชอบ					
1.1 เด็กตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย					
1.2 เด็กเก็บของเข้าที่เรียบร้อย					
1.3 เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง					
2. ด้านการตรงต่อเวลา					
2.1 เด็กร่วมทำกิจกรรมให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด					
2.2 เด็กปฏิบัติตนเหมาะสมกับช่วงเวลา					
2.3 เด็กรู้เวลาเริ่มและเลิกกิจกรรมโดยฟังสัญญาณ					
3. ด้านการรอคอย					
3.1 เด็กยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
3.2 เด็กไม่รังแกเพื่อนเมื่อขณะทำกิจกรรม					
3.3 เด็กเข้าแถวตามลำดับก่อน – หลัง					
4. ด้านความซื่อสัตย์					
4.1 เด็กรักษากฎกติกาในการทำกิจกรรมร่วมกัน					
4.2 เด็กไม่หยิบของของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต					
4.3 เด็กไม่หยิบของส่วนรวมมาเป็นของตัวเอง					

บันทึกพฤติกรรมเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก ข

- คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
- แผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

คู่มือการดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

ความเป็นมา

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2545) ได้กล่าวถึง ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยไว้ดังนี้ การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย เป็นการพัฒนามาจากการพัฒนาโครงการเด็กนักวิจัยสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการมุ่งส่งเสริมพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้วิธีการสอน โดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่สนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมุ่งเน้นให้ครูผู้สอนส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ความสามารถสูงสุด เป็นคนดี และมีความสุขตามธรรมชาติและศักยภาพของผู้เรียน โดยยึดหลักการที่ว่าทุกคนมีความสำคัญในการเรียนรู้และพัฒนาได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และพัฒนาเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้อย่างสมดุลกัน การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ได้เรียนรู้ประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็นทำเป็น พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพของตนเอง

หลักการและเหตุผล

การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2545) กล่าวว่าไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาให้ผู้สอนใช้วิธีการสอนโดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดการเรียนการสอนที่สนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมุ่งเน้นให้ครูผู้สอนส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ความสามารถตามธรรมชาติ และศักยภาพของผู้เรียนโดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ได้ฝึกทักษะเน้นกระบวนการคิดให้ผู้เรียนจากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกสถานที่ พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ จัดการประเมินผู้เรียนควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ซึ่งเป็นการสอนที่ผสมผสานวิธีการสอน การเรียน การประเมิน และแนะแนว ให้ความรู้กลมกลืนเป็นกระบวนการเดียวในชั้นเรียน โดยให้ผู้เรียนมีความสำคัญเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ด้วยการให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยวิธีการ ซึ่งมีความหมายถึงการใช้ปัญญา ทำให้เกิดปัญญา ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้ในเรื่องที่ตนเองสนใจได้ลงมือศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ ความจริงตามความสนใจอยากรู้อยากเห็นและความถนัดของตนในการเรียนรู้เด็กจะได้สร้างองค์ความรู้ พร้อมกับแก้ปัญหาและค้นพบสิ่งใหม่ๆ ซึ่งมีการวางแผนล่วงหน้าว่าจะศึกษาค้นคว้าอย่างไรมากน้อยเพียงใด จากแหล่งใด วิธีการอย่างไร จากนั้นลงมือดำเนินการศึกษาค้นคว้าสังเกตจดจำบันทึกข้อมูลสรุปความรู้ที่ได้จัดทำผลงานความรู้และนำเสนอ รวมทั้งนำความรู้ที่ได้ไปสืบค้นและแสวงหาความรู้ต่อไป นับเป็นการเรียนรู้ที่เป็นไปอย่างธรรมชาติพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของเด็กที่แสดงถึงความรู้สึที่ดี โดยการกระทำหรือคำพูด และเป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น การช่วยเหลือ คือ การที่เด็กปฐมวัยแสดงออกถึงการแนะนำวิธีการ สนับสนุน

หรือตอบสนองความต้องการของเพื่อน โดยใช้การกระทำหรือคำพูดเพื่อให้เพื่อนประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่กำลังกระทำอยู่ การเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่เมื่อใช้เสร็จ การแบ่งปัน เป็นการที่เด็กปฐมวัยแสดงออกโดยการกระทำหรือคำพูดในการแบ่งหรือให้วัสดุอุปกรณ์ที่ตนครอบครอง รอคอยเพื่อนในการใช้วัสดุอุปกรณ์ และการร่วมมือเป็นการที่เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรม การแสดงความคิดเห็น การยอมรับข้อตกลงของกลุ่ม และทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ

การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้เด็กเกิดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การรอคอย โดยรูปแบบ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ ขั้นที่ 2 ขั้นค้นคว้าวิจัยหาความรู้ ขั้นที่ 3 ขั้นการประเมินผล

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรอคอยและด้านความซื่อสัตย์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

หลักการของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2545) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยไว้ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือศึกษาค้นคว้าหาคำตอบสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจอยากรู้อยากเห็น จึงเป็นวิธีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและได้ลงมือปฏิบัติจริง
2. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความถนัดของนักเรียนทุกด้าน
3. สามารถจัดการเรียนรู้ได้ทุกสถานที่ อาทิ ในห้องทดลอง ห้องสมุด ภาคสนาม สวนสัตว์ สวนพืช เป็นต้น
4. กำหนดแหล่งเรียนรู้ควรเป็นแหล่งเรียนรู้ในบริเวณโรงเรียน ใกล้บริเวณโรงเรียน ตลอดจนสถานที่สำคัญในจังหวัด หรือสิ่งที่สะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. นักเรียนสามารถศึกษา ซักถาม จากบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนที่เป็นผู้รู้ในสาขาวิชา
6. ใช้กิจกรรมการประเมินที่สะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนควบคู่ไปกับการสอนอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินได้รับการประเมินในสิ่งเรียนและสามารถทำได้
7. ครูสามารถวิเคราะห์กิจกรรมระหว่างการศึกษา ค้นคว้าของผู้เรียน ซักถามและตอบคำถามผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ถือว่าเป็นกระบวนการที่รู้จักเด็กและสามารถแนะนำผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้สูงสุดได้

แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2545) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ประกอบด้วย

บทบาทครู

1. มีหลักการและแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยให้เด็กปฏิบัติ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น
2. ในการสอน ครูต้องเตรียมการสอนล่วงหน้า ในด้านการศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้กับเด็ก ความรู้เนื้อหาในเรื่องที่เด็กจะศึกษา รวมทั้งบริบทต่างๆ ที่จะเอื้อครูในการสอนในเรื่องที่เด็กอยากเรียนรู้
3. ในการจัดกิจกรรม ครูต้องเตรียมกิจกรรมที่หลากหลาย การสอนไม่ควรวางกฎเกณฑ์หรือระเบียบแบบแผน ควรสร้างบรรยากาศเป็นไปอย่างธรรมชาติให้มากที่สุด สร้างความอบอุ่นใจ หลีกเลี่ยงการใช้คำสั่งโดยไม่จำเป็น
4. ในการสอนควรใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการ ให้เด็กได้ลงมือศึกษา ค้นคว้าแสวงหาความรู้
5. สังเกตความก้าวหน้า บันทึกข้อมูลการเรียนรู้ของเด็ก
6. ขณะสอนส่งเสริมให้เด็กแสดงความสนใจในเรื่องที่อยากเห็นใช้คำถามกระตุ้นให้เด็ก แสดงความคิดเห็น ให้โอกาสในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ภายใต้การดูแลช่วยเหลือแนะนำของครู
7. สร้างบรรยากาศทุกขณะและทุกกิจกรรม ให้เด็กเรียนอย่างมีความสุข เด็กสามารถบอกเหตุผลของการเรียนรู้ต่างๆ ทั้งนี้การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและเด็กเป็นสิ่งสำคัญ
8. จัดการเรียนการสอน ตามแผนการสอนที่วางไว้ ตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

บทบาทเด็ก

1. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเสนอหัวข้อเรื่องที่สนใจที่จะเรียนรู้
2. ร่วมกันวางแผนกับครูในการออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
3. กำหนดกติกาในการทำกิจกรรมและร่วมกันปฏิบัติตาม
4. ศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
5. เลือกประเด็นที่ตนเองสนใจจากแหล่งเรียนรู้
6. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และจากกิจกรรมที่ครูจัดให้ศึกษาหาความรู้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2545) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ

ขั้นที่ 2 เด็กค้นคว้าวิจัยหาความรู้

ขั้นที่ 3 การประเมินผล

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

แผนการดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

1. จัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยจำนวน 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ วันละ 50 นาที
2. ในการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ หมายถึง ครูศึกษาความต้องการของผู้เรียนโดยการสนทนา ซักถาม ความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก รวมถึงการเล่าประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการเพื่อเด็กจะได้ฝึกฝนทักษะการสื่อความหมายและทักษะการลงความเห็น จากนั้นครูตั้งจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ วางแผนกิจกรรมสนับสนุนสิ่งที่เด็กอยากเรียนรู้ โดยกิจกรรมต้องสัมพันธ์กันกับเรื่องที่เด็กต้องการเรียนรู้ และส่งเสริมพฤติกรรมการมีความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การรอคอย เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข

2.2 ขั้นเด็กค้นคว้าวิจัยหาความรู้ หมายถึง กำหนดแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก ครูพาเด็กไปศึกษาที่แหล่งเรียนรู้มีประสบการณ์ตรงจากสถานที่จริง ในระหว่างดำเนินกิจกรรมศึกษาที่แหล่งเรียนรู้ เด็กได้เรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเกิดการช่วยเหลือ แบ่งปัน และร่วมมือในระหว่างทำกิจกรรม ครูจะกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจที่จะสังเกตสิ่งต่างๆ รวมถึงการตั้งคำถามให้เด็กเลือกกิจกรรมตามความสนใจของเด็ก จากนั้นครูทำแผนที่ความคิดจากคำตอบของเด็กทุกคนเพื่อเชื่อมโยงความคิดของเด็กทุกคน เมื่อเห็นภาพรวมแล้วครูจัดกิจกรรมให้เด็กได้เลือกตามความสนใจ หลังจากนั้นจึงได้ให้เด็กสรุปและจัดทำผลงานความรู้และให้เด็กสืบค้นและแสวงหาความรู้ใหม่

2.3 ขั้นการประเมินผล หมายถึง ขั้นที่ครูประเมินเด็กจากการสังเกตพฤติกรรมพูดคุย การทำผลงาน และการนำเสนอผลงานของเด็ก เพื่อทำการประเมินพฤติกรรมการมีความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรอคอย ด้านความซื่อสัตย์

การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยทางด้านความรับผิดชอบ ด้านการตรงต่อเวลาด้านการรอคอยและด้านความซื่อสัตย์
2. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักการศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

เนื้อหา

การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย คือ การจัดการจัดกิจกรรมให้เด็กมีประสบการณ์ตรงในการปฏิสัมพันธ์ กับบุคคล วัตถุ สิ่งของและสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เด็กต้องการเรียนรู้ โดยเด็กจะมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน และศึกษาอย่างลึกซึ้งซึ่งตามวิธีการของเด็กเอง โดยมีครูคอยช่วยเหลือให้การแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก ให้เด็กเกิดความรู้ในเรื่องที่ศึกษา และ

ส่งเสริมให้เด็กเกิดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การรอคอย

กระบวนการจัดกิจกรรม

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ประกอบด้วยขั้นตอนการสอนและการดำเนินกิจกรรมแต่ละขั้น ซึ่งมี 3 ขั้นดังนี้

ขั้นตอนการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ขั้นทบทวนเลือกหัวเรื่อง (1 วัน)

1.1 สร้างสถานการณ์ กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจในเรื่องที่จะเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การหาหัวเรื่องที่จะเรียนรู้ โดยการตั้งคำถามอะไร ทำไม อย่างไร เพื่อให้เด็กได้คิดและได้แสดงความคิดเห็นออกมาเป็นคำพูด

1.2 เด็กร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่กลุ่มต้องการเรียนรู้

1.3 ครูสังเกตและจดบันทึกในหัวเรื่องที่เด็กต้องการศึกษาเรียนรู้

1.4 เลือกหัวข้อที่เด็กต้องการเรียนรู้มากที่สุด

1.5 นำหัวข้อที่เด็กต้องการเรียนรู้เชื่อมโยงให้เข้ากับจุดประสงค์เนื้อหาในหลักสูตร

1.6 วางแผนกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก

2. ขั้นศึกษาค้นคว้าวิจัย (4 วัน)

2.1 กำหนดแหล่งเรียนรู้ตามหัวเรื่องที่จะเรียนรู้

2.2 พาเด็กศึกษาสถานที่จริง และให้เด็กเลือกที่จะศึกษาตามความต้องการตามธรรมชาติ

ของเด็ก

2.3 ใช้คำถามและพูดกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้

2.4 เด็กร่วมกันเลือกเรื่องที่สนใจ โดยครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กพูดหัวข้อที่สงสัย

จากแหล่งเรียนรู้ที่ได้ไปศึกษามา

2.5 ทำแผนผังความคิดของเด็กตามหัวข้อที่เด็กสงสัย ครูพูดคุยประเด็นในหัวข้อกับเด็กเพื่อช่วยกันหาคำตอบ โดยครูใช้คำถามกระตุ้นให้คิดเพื่อให้เกิดคำตอบเพื่อพัฒนาการพูด

2.6 เตรียมแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อการเรียน ใบความรู้ ใบงาน และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ มีข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกที่จะศึกษา

2.7 ส่งข่าวสารให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงเรื่องที่เด็กกำลังเรียนรู้และขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลกับเด็ก

2.8 เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาจากผู้ปกครองหรือจากแหล่งที่อื่นที่เด็กได้เรียนรู้มาเพิ่มเติม และสรุปครูกระตุ้นให้เด็กมีความภาคภูมิใจในเรื่องที่ตนเองศึกษาไปใช้ประโยชน์ให้เด็กมีความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเองแล้วกระตุ้นให้เกิดความอยากเรียนรู้ต่อไป

3. ขั้นการประเมิน (3 วัน) สังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็ก ในด้าน

ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การรอคอย ทักษะการเรียนรู้ต่างๆ และผลงานที่แสดงถึงการเรียนรู้ของเด็กมีการประเมินตามสภาพจริง

ตารางการจัดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

สัปดาห์	วัน	เรื่อง	การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย : กิจกรรมจากความต้องการของเด็ก	
			ขั้นตอน	กิจกรรมเด็กนักวิจัย
1	อังคาร	มด	ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ	กำหนดหัวข้อ อภิปราย ชักถาม บรรยาย ประสพการณ์เดิมในเรื่องที่ต้องการเรียนรู้
	พุธ		ขั้นที่ 2 ค้นคว้าวิจัยหาความรู้	แหล่ง การเรียนรู้ ศึกษาจากหนังสือนิทาน เรื่อง มด กับนกเขา มดสิบตัว มดดำแสนขยันกับจ๊กจั่นเสียงใส สังเกต ลักษณะส่วนต่างๆของมด
	พฤหัสบดี			พาเด็ก ๆ สืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ รอบๆบริเวณโรงเรียน สังเกต บอกลักษณะของมดที่อยู่รอบๆ โรงเรียน อภิปรายแลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ ศึกษาจากบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับมด สังเกต บรรยาย รวมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการสนทนากับคนสวน
2	อังคาร			เสนอกิจกรรมที่เด็กต้องการเรียนรู้ (ตนเองต้องการ)
	พุธ		ขั้นที่ 3 การประเมิน	ปฏิบัติกิจกรรมที่ต้องการเรียนรู้ ปฏิบัติตามที่เด็กเลือก
	พฤหัสบดี			นำเสนอผลงาน บรรยายถึงกิจกรรมที่เด็กแต่ละคนเลือกปฏิบัติ ทบทวนความรู้ สรุปเรื่องราวที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกัน

แหล่งการเรียนรู้

หนังสือนิทาน สนามโรงเรียน บริเวณรอบๆอาคารเรียน บุคลากรในโรงเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย เรื่อง มด

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมเด็กเกิดความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การรอคอยและความซื่อสัตย์
2. เพื่อให้เด็กศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้
3. เพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนานและสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้

เนื้อหา

มดมีหลายชนิด จึงมีชื่อเรียกมดแต่ละชนิดต่างกัน มดจัดเป็นพวกแมลงมีขา 6 ขา ลำตัวมดมี 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนหัว ส่วนตัว ส่วนก้น ที่อยู่อาศัยเช่นเดียวกับสัตว์อื่น ๆ ซึ่งเรียกว่า รัง และมีอยู่ทั้งใต้ดินและบนต้นไม้ มดกินอาหารที่หลากหลาย เช่น น้ำตาล ซากสัตว์เล็กๆ และอาหารที่คนกิน มดเป็นสัตว์ชนิดหนึ่งที่มีการทำงานอย่างเป็นระบบ แบ่งหน้าที่กันชัดเจน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ

1. กำหนดหัวเรื่องโดยเด็กเสนอสรุปได้เรื่อง มด
2. อภิปราย ชักถาม บรรยายประสบการณ์เดิมในเรื่องที่ต้องการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ค้นคว้าวิจัยหาความรู้

1. ศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้รอบๆ บริเวณโรงเรียน เพื่อสังเกตบอกลักษณะของมดที่ได้พบเห็นบริเวณรอบๆ โรงเรียน แล้วนำมาแลกเปลี่ยนกัน
2. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้จากรูปภาพ หนังสือ ของจริง
3. ศึกษาจากบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับมด
4. จากการศึกษาสังเกตเด็ก ๆ นำมาแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการทัศนศึกษา
5. นำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตนเองต้องการ

ขั้นที่ 3 การประเมินผล

1. ปฏิบัติกิจกรรมที่ต้องการเรียนรู้ โดยเด็กเลือกตามความสนใจ
2. นำเสนอผลงาน โดยเด็กแต่ละคนสนทนาถึงกิจกรรมที่ตนเองเลือกปฏิบัติ
3. สรุปเรื่องราวที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกัน

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยใน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรอคอย และด้านความซื่อสัตย์
2. สังเกตการร่วมกิจกรรมและการนำเสนอผลงานของเด็กๆ

การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยเรื่อง : มด

สัปดาห์ที่ 1

ครั้งที่ 1 วันอังคาร

วันที่ 1 ชั้นทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ : กำหนดหัวข้อ

การจัดการเรียนรู้	บรรยากาศที่เกิดขึ้น
<p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้เล่าเรื่องจากประสบการณ์เดิมของตนเอง 2. เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การรอคอยและความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย <p>เนื้อหา</p> <p>ชื่อของมดแต่ละชนิดและสีของมด</p> <p>การดำเนินกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เด็ก ๆ และครูเดินชมธรรมชาติรอบ ๆ บริเวณโรงเรียน 2. พูดคุยกับเด็กถึงสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเด็กโดยใช้คำถาม <ol style="list-style-type: none"> 2.1 เด็ก ๆ เห็นอะไรบ้างที่อยู่บริเวณรอบ ๆ โรงเรียน 2.2 เจ้ามดเดินกันอย่างไร 3. พูดคุยจนกระทั่งได้หัวข้อที่เด็กสนใจ คือ เรื่อง "มด" 4. เด็กและครูร่วมกันทบทวนถึงความรู้เดิมเกี่ยวกับมดเพื่อนำมาวางแผนในการหาแหล่งที่ศึกษาค้นคว้า 5. ครูถามเด็ก ๆ ว่า มดมีสีอะไรบ้าง 6. เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและพูดคุยกับเพื่อน 7. เด็ก ๆ วาดภาพเพื่อเล่าประสบการณ์เดิมของตนเองที่เกี่ยวกับมด 8. ครูบันทึกพฤติกรรมด้านวินัยในตนเองของเด็ก <p>สื่อ/วัสดุอุปกรณ์</p> <p>กระดาษ A4 สีเทียน สีไม้</p>	<p>เด็ก ๆ เดินเป็นแถวตามลำดับ (การรอคอย) ชมธรรมชาติรอบ ๆ บริเวณโรงเรียนครูใช้คำถามถามเด็ก ๆ มีเด็กชาย ก เห็นมดแดงเดินบนกำแพงก็บอกเพื่อนๆ และครูให้ดูเด็กและครูสนทนาพูดคุยกันถึง มด มีเด็กชาย ข บอกกับเพื่อนว่าเคยเห็น มดสีดำ เดินกลับห้องครูก็ถามเด็ก ๆ ว่าเจ้ามดเดินกันอย่างไร เด็ก ๆ ช่วยกันตอบว่ามดเดินกันเป็นแถว พอเด็ก ๆ พูดจบ ครูก็กระตุ้นให้เด็ก ๆ สมมุติโดยเด็ก ๆ เป็นมดแล้วก็พากันเดินเหมือนมดกลับห้องเรียน พอถึงห้องเรียนเด็ก ๆ กับครูสนทนาถึงเจ้ามดโดยครูใช้คำถามถามเด็ก ๆ ว่าเจ้ามดมีสีอะไรบ้าง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กชาย ข บอกว่า มดสีดำ 2. เด็กหญิง ค บอกว่า มดสีแดง 3. เด็กชาย จ บอกว่า มดสีส้ม <p>เด็ก ๆ นำเสนออยากเรียนรู้เรื่อง " มด " เด็ก ๆ สนทนากันและวาดภาพเกี่ยวกับมดแล้วเด็ก ๆ นำเสนอผลงานโดยเล่าเรื่องที่วาดอย่างตั้งใจพอทำกิจกรรมเสร็จแล้วเด็ก ๆ ช่วยกันเก็บของเข้าที่ได้(ความรับผิดชอบ)</p>

ครั้งที่ 2 วันพุธ

ชั้นที่ 2 ชั้นเด็กค้นคว้าวิจัยหาความรู้ : ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในชั้นเรียน

การจัดการเรียนรู้	บรรยากาศที่เกิดขึ้น
<p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถศึกษาค้นคว้าความรู้ได้ด้วยตนเอง 2. ส่งเสริมพฤติกรรมด้านวินัยในตนเองของเด็ก <p>ปฐมวัยทางด้านความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การรอคอยและความซื่อสัตย์</p> <p>เนื้อหา</p> <p>ลักษณะของมดแต่ละชนิด</p> <p>การดำเนินกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนด้วยการร้องคำคล้องจอง เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก 2. ให้เด็กศึกษาเกี่ยวกับมด จากมุม หนังสือภาพ ที่เกี่ยวกับมดที่จัดไว้อีกมุมหนึ่งของห้อง 3. เปิดโอกาสให้เด็กได้แลกเปลี่ยนข้อสงสัยและคำตอบจากเพื่อน 4. เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่าสิ่งที่สนใจจากการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง 5. ครูบันทึกพฤติกรรมด้านวินัยในตนเองของเด็ก 6. เด็กได้ลงมือขยำกระดาษเป็นก้อนแล้วประกอบเป็นมดตามความสนใจ และตามจินตนาการของเด็ก 7. เปิดโอกาสให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน และครูด้วยการนำเสนอผลงาน <p>สื่อ/วัสดุอุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กระดาษบรื๊ฟแผ่นใหญ่ กระดาษ A4 กาว 2. เศษวัสดุ 3. มุมหนังสือภาพเกี่ยวกับมด 4. กระดาษนิตยสาร คำคล้องจอง 	<p>เด็กร้องคำคล้องจอง มดแดงมดดำ ครูแนะนำหนังสือนิทานเรื่อง มดกับนกเขามดสิบตัว มดดำแสนขยัน มดแสนขยันกับจักจั่นเสียงไส แล้วเด็ก ๆ เข้าศึกษามุมหนังสือ เด็กหญิง ช อ่านจบแล้วก็เอาหนังสือนิทานเล่มที่อ่านแล้วไปให้เพื่อน ๆ อ่าน พอเด็กเข้ามูมอ่านหนังสือแล้วให้เด็กออกมาเล่าเรื่องที่อ่านโดยส่งตัวแทนออกมาเล่านิทานที่อ่าน (การรอคอย) เด็ก ๆ เข้าแถวเพื่อจะหยิบกระดาษ เด็ก ๆ ลงมือทำกิจกรรมขยำกระดาษแล้วต่อเติมตามจินตนาการตั้งชื่อผลงานและเล่าสนทนาเกี่ยวกับผลงานของตนเองแล้วนำเสนอผลงานพอทำกิจกรรมเสร็จแล้วเด็กช่วยกันเก็บอุปกรณ์ที่ใช้เสร็จแล้ว (ความรับผิดชอบ) และทำกิจกรรมเสร็จตามเวลาโดยฟังสัญญาณแต่มีเด็กบางคนก็ให้เพื่อนเตือนว่าหมดเวลาทำกิจกรรม (ความซื่อสัตย์)</p>

ครั้งที่ 3 พฤษภ

ชั้นที่ 2 ชั้นเด็กค้นคว้าวิจัยหาความรู้ : ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้รอบๆ บริเวณโรงเรียน

การจัดการเรียนรู้	บรรยากาศที่เกิดขึ้น
<p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมการสืบค้นและการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง 2. เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมด้านวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยด้านความรับผิดชอบ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรอคอยและด้านความซื่อสัตย์ <p>เนื้อหา</p> <p>ที่อยู่อาศัยของมด</p> <p>การดำเนินกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนด้วยการร้องเพลง มด เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก 2. ครูพาเด็กๆ ออกไปสำรวจมดรอบๆ บริเวณโรงเรียนและให้เด็กๆ บอกลักษณะที่อยู่อาศัยของมด 3. เปิดโอกาสให้เด็กพูดคุยกันและซักถาม 4. เด็กช่วยกันตั้งคำถามที่สงสัยเกี่ยวกับมด 5. ทำแผนผังความคิดเด็กในประเด็นที่เด็กสงสัย 6. สังเกตเด็กๆ ที่เกิดพฤติกรรมด้านวินัยในตนเอง 7. ครูบันทึกพฤติกรรมด้านวินัยในตนเองของเด็ก <p>สื่อ/วัสดุอุปกรณ์</p> <p>กระดาษรูปแผ่นใหญ่ สีเมจิก แหล่งเรียนรู้ คือ “บริเวณรอบๆ โรงเรียน”</p>	<p>เด็กๆ ร้องเพลงมด และสนทนาข้อตกลงกันในการไปศึกษาสำรวจมดรอบๆ บริเวณโรงเรียน เด็กๆ ออกไปเข้าแถวหน้าชั้นเรียนเดินกันเป็นแถวลำเดินไปด้านหลังอาคาร มีน้องพอดีเห็นมดแดงเดินดับ (การรอคอย) กันเป็นแถวกำลังขนอาหารก็บอกให้เพื่อนๆ ดู เด็กๆ และครูก็เดินตามมดแดงไปเจอรังของมดแดงที่อยู่บนต้นไม้เล็กๆ สนทนาถึงรังของมดแดงที่เห็นว่ามดเอาไปไม่รวมกันเป็นกลมๆ และเด็กๆ สงสัยว่า มดดำมีที่อยู่อย่างไร พอหมดเวลาเด็กก็เดินกลับห้อง (การตรงต่อเวลา)</p>

ครั้งที่ 4 วันศุกร์

ชั้นที่ 2 ชั้นเด็กค้นคว้าวิจัยหาความรู้ : ศึกษาจากบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับมด

การจัดการเรียนรู้	บรรยากาศที่เกิดขึ้น
<p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมการสืบค้นและการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง 2. เพื่อส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นและส่งเสริมพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยด้านความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การรอคอยและความซื่อสัตย์ <p>เนื้อหา</p> <p>ลักษณะของมดแต่ละชนิด</p> <p>การดำเนินกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนด้วยเพลง มดแดง เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก 2. เด็กๆ ออกไปสำรวจในการค้นหาคำตอบจากห้องสมุดโรงเรียน คนทำสวนในโรงเรียน 3. เด็กๆ ใช้คำถาม ถามจากคุณครูบรรณารักษ์เกี่ยวกับหนังสือมดและถาม คนทำสวนเพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง 4. เปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคุยกันและซักถาม 5. ให้เด็กบันทึกดินเหนียวเกี่ยวกับมดตามที่เคยเห็นและตามจินตนาการ 6. เปิดโอกาสให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนและครูด้วยการนำเสนอผลงาน 7. คุรบันทึกพฤติกรรมด้านวินัยในตนเองของเด็ก <p>สื่อ/วัสดุอุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กระดาษรูปแผ่นใหญ่ กระดาษ A4 สีเทียน สีดินสอ ดินเหนียว 2. เพลง มดแดง วิทยากรผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมด 	<p>เด็ก ๆ และครูร้องเพลงมดแดงและช่วยกันคิดทำท่าประกอบตามจินตนาการ แล้วสนทนากันถึงกฎกติกา (ความซื่อสัตย์) ในการเข้าห้องสมุด เด็ก ๆ เดินแถวไปห้องสมุด ศึกษาจากหนังสือในห้องสมุด พอหมดเวลาเด็กก็ช่วยกันเก็บหนังสือเข้าตู้ได้อย่างเรียบร้อย (ความรับผิดชอบ) เด็ก ๆ ทำความเคารพครูบรรณารักษ์ เด็ก ๆ และครูสนทนาถึงคำถามเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของมดดำเพื่อจะนำคำถามไปถามคนทำสวนแล้วเด็กก็เดินไปเจอกับคนสวนก็ถามคำถามคุณลุงคนสวนก็พาเด็ก ๆ ไปดูรังมดที่อยู่ข้างต้นไม้เด็ก สนทนาพูดคุยกับคนสวนเกี่ยวกับมดหมดเวลาเด็ก ๆ ขอบคุณคุณลุงทำสวน เด็ก ๆ เดินเป็นแถวตามลำดับ (การรอคอย) กลับถึงห้องเด็ก ๆ บันทึกดินเหนียวที่ครูแจกให้เป็นมดตามจินตนาการไม่มีเด็กคนไหนที่ยืมดินของเพื่อนมาเป็นของตนเอง (ความซื่อสัตย์) และนำเสนอผลงาน</p>

ครั้งที่ 5 วันอังคาร

ชั้นที่ 2 ชั้นเด็กค้นคว้าวิจัยหาความรู้ เสนอกิจกรรมที่เด็กต้องการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้	บรรยากาศที่เกิดขึ้น
<p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 2. เพื่อส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นและส่งเสริมความมีวินัยในตนเองทางด้านความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การรอคอยและความซื่อสัตย์ <p>เนื้อหา</p> <p>อาหารของมดแต่ละชนิด</p> <p>การดำเนินกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ด้วยการทายปริศนาคำทาย แจ่มตชอบกินอะไรเป็นอาหารในการเตรียมความพร้อมเด็ก 2. เด็กร่วมกันคิดกิจกรรมเกี่ยวกับมดที่เด็กๆ ต้องการทำ โดยใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กๆ คิดอยากทำกิจกรรมอะไรบ้างที่ได้ศึกษาค้นคว้ามา 3. เปิดโอกาสให้เด็กคิดและพูดคุยกันได้ 4. นำกิจกรรมต่างๆ ที่เด็กช่วยกันคิดมาทำแผนผังความคิดกิจกรรมของเด็ก 5. ให้เด็กนำอุปกรณ์ที่จะทำศิลปะของตนเองมาจากที่บ้านบางส่วนร่วมกับกับครู 6. เปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคุยปรึกษากันถึงอุปกรณ์ที่จะนำมาจากบ้าน 7. ครูบันทึกพฤติกรรมด้านวินัยในตนเองของเด็ก <p>สื่อวัสดุอุปกรณ์</p> <p>กระดาษแผ่นใหญ่ สีเมจิก ปริศนาคำทาย</p>	<p>ทายปริศนาคำทายเตรียมความพร้อมเด็กๆ ช่วยกันตอบอาหารของมด เด็กๆ ช่วยกันคิดกิจกรรมที่จะทำร่วมกันตามความสนใจ ตกลงกันได้กิจกรรมที่เด็กสนใจมี ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมปั้นแป้งโด <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กิจกรรมพิมพ์ภาพด้วยนิ้วมือ ตกแต่งตามจินตนาการ 1.2 กิจกรรมตัดกระดาษปะให้เป็นภาพตามความคิดสร้างสรรค์ 1.3 กิจกรรมประดิษฐ์มดจากเศษวัสดุตามจินตนาการ 2. เด็กๆ เสนอกันในการเตรียมอุปกรณ์ที่จะนำมาจากบ้านครูช่วยคิดในการนำอุปกรณ์มา (การรอคอย)

ครั้งที่ 6 วันพุธ

ชั้นที่ 3 ประเมินผล ลงมือปฏิบัติทำผลงาน

การจัดการเรียนรู้	บรรยากาศที่เกิดขึ้น
<p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามข้อตกลง 2. เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น <p>การส่งเสริมพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การรอคอยและความ ซื่อสัตย์</p> <p>เนื้อหา</p> <p>มดเป็นสัตว์หนึ่งที่มีการทำงาน หน้าที่ของมด</p> <p>การดำเนินกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ด้วยการเล่น เกม จับ กลุ่มมดสีเดียวกัน และสนทนาถึงหน้าที่ของมด ในการ เตรียมความพร้อมเด็ก 2. เด็กทบทวนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับมดที่ร่วมกันคิด 3. ครูแนะนำกิจกรรมที่จะทำ ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 กิจกรรมการปั้นมด 3.2 กิจกรรมพิมพ์ภาพด้วยนิ้วมือตกแต่งตาม <p>จินตนาการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.3 กิจกรรมปะกระดาษรูปทรงให้เป็นบ้านมด ตามจินตนาการ 3.4 กิจกรรมประดิษฐ์มดจากเศษวัสดุตาม จินตนาการ <ol style="list-style-type: none"> 4. ครูแนะนำอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม 5. ให้เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่ตนเองชอบ 6. เด็กๆ ร่วมกันสรุปกิจกรรม 7. ครูบันทึกพฤติกรรมด้านวินัยในตนเองของเด็ก <p>สื่อ/วัสดุอุปกรณ์</p> <p>จัดเตรียมอุปกรณ์ตามกิจกรรมที่เด็กต้องการ</p>	<p>เด็กๆ เล่นเกมจับกลุ่มมดสีเดียวกันเล่น เสร็จแล้วช่วยกันเก็บเข้าที่ได้เรียบร้อย (ความรับผิดชอบ) และสนทนาถึงหน้าที่ ของมด เด็กๆ นำอุปกรณ์ของตนเองมา รวมกัน ครูแนะนำกิจกรรมสนทนาทวิ กติกากในการทำกิจกรรม (ความซื่อสัตย์) ในการทำกิจกรรมหลังจากนั้นเด็กๆ ลง มือทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจพอได้ยิน สัญญานหมดเวลาเด็กๆ ช่วยกันเก็บ เศษวัสดุและอุปกรณ์ (การตรงต่อเวลา)</p>

ครั้งที่ 7 วันพฤหัสบดี

ชั้นที่ 3 ประเมินผล นำเสนอผลงาน

การจัดการเรียนรู้	บรรยากาศที่เกิดขึ้น
<p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กกล้าคิดกล้าแสดงออก 2. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีทักษะการสื่อความหมายทางภาษา 3. ให้เด็กมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง และส่งเสริมพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในด้านความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การรอคอยและการซื่อสัตย์ <p>เนื้อหา</p> <p>การทำงานของมดอย่างเป็นระบบ</p> <p>การดำเนินกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ด้วยการเล่านิทานเรื่อง มดดำแสนขยัน ในการเตรียมความพร้อม เด็ก 2. นำชิ้นงานทุกอย่างของเด็กทุกคนมาวางเรียงไว้ แล้วให้ผลัดกันชมผลงานของตนเองและของเพื่อน 3. เปิดโอกาสให้เด็กเลือกชิ้นงานของตนเองที่ชอบที่สุดมาเพียง 1 ชิ้น 4. เปิดโอกาสให้เด็กพูดให้เพื่อนฟังว่าทำไมถึงชอบชิ้นงานนี้ที่สุดทีละคนโดยใช้คำถาม ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 4.1 ผลงานชิ้นนี้เรียกว่าอะไร 4.2 ทำไมถึงชอบผลงานชิ้นนี้ 5. เด็กร่วมกันสรุปกิจกรรม <ol style="list-style-type: none"> 5.1 อยากทำอะไรกับผลงานชิ้นนี้ 6. ครูบันทึกพฤติกรรมด้านวินัยในตนเองของเด็ก <p>สื่อ/วัสดุอุปกรณ์</p> <p>ผลงานของเด็ก หนังสือนิทานเรื่อง มดดำแสนขยัน</p>	<p>บรรยากาศที่เกิดขึ้น</p> <p>เด็ก ๆ ฟังนิทานเรื่อง มดดำแสนขยัน หลังจากนั้นเด็ก ๆ หนึ่งเป็นกลุ่มตั้งชื่อกลุ่ม (การรอคอย) แล้วให้แต่ละกลุ่มไปหยิบผลงานของตนเองมานั่งที่กลุ่มเดิมให้เด็ก ๆ เวียนเล่าผลงานของตนเอาในกลุ่มคุณครูกระตุ้นโดยใช้คำถาม เด็ก ๆ ว่าจะทำอย่างไรกับผลงาน มีเด็กนำเสนอให้กลับบ้าน แต่บางคนก็นำเสนอว่าเอาไว้โชว์ที่หน้าห้อง ครูให้เด็ก ๆ เลือกผลงานกลับบ้านหนึ่งชิ้น และที่เหลือให้นำเสนอผลงานที่ห้อง</p>

ครั้งที่ 8 วันศุกร์

ชั้นที่ 3 ประเมินผล ทบทวนความรู้

การจัดการเรียนรู้	บรรยากาศที่เกิดขึ้น
<p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมการแสดงความคิดเห็น 2. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น <p>การส่งเสริมพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในด้านความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การรอคอยและความซื่อสัตย์</p> <p>เนื้อหา</p> <p>สรุปสนทนาเรื่องเกี่ยวกับมด</p> <p>การดำเนินกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ด้วยการเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามจินตนาการ ในการเตรียมความพร้อมเด็ก 2. ให้เด็กวาดรูปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้า 3. เปิดโอกาสให้เด็กได้ซักถาม 4. เปิดโอกาสให้เด็กนั่งวาดรูปตามกลุ่ม 5. ครูจัดบันทึกเรื่องเล่าของเด็กลงผลงาน 6. เปิดโอกาสให้เด็กออกมาเล่าเรื่องราวในภาพวาดให้เพื่อนๆ ฟัง 7. ครูบันทึกพฤติกรรมด้านวินัยในตนเองของเด็ก <p>สื่อ/วัสดุอุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กระดาษ A4 2. สีเทียน 3. เครื่องเคาะจังหวะ 	<p>เด็กๆ เคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงอย่างอิสระตามจินตนาการอย่างสนุกสนานพอได้ยินสัญญาณหมดเวลาในการเคลื่อนไหว (การตรงต่อเวลา) เด็กๆ ก็เข้าแถวตามลำดับ (การรอคอย) หยิบกระดาษไปนั่งวาดภาพสิ่งที่ได้เรียนรู้มา เช่น วาดรังมด มดสีต่างๆ เด็กๆ นั่งทำกิจกรรมมีการแบ่งสีกัน ไม่มีเด็กคนไหนที่หยิบกระดาษสีมาใช้คนเดียว (ความซื่อสัตย์) หมดเวลาในการวาดภาพ เด็กๆ ตั้งชื่อผลงานของตนเองครูจดลงไปในผลงานแล้วให้ไปนั่งในกลุ่มเล่าผลงานให้เพื่อนๆ ฟัง</p>

ภาคผนวก

เพลง มดแดง

มดแดงเกาะแข่งเกาะขา เกาะเสื่อเกาะผ้า ตั่งแน่นตั่งแน่น

คำคล้องจอง มดแดงมดดำ

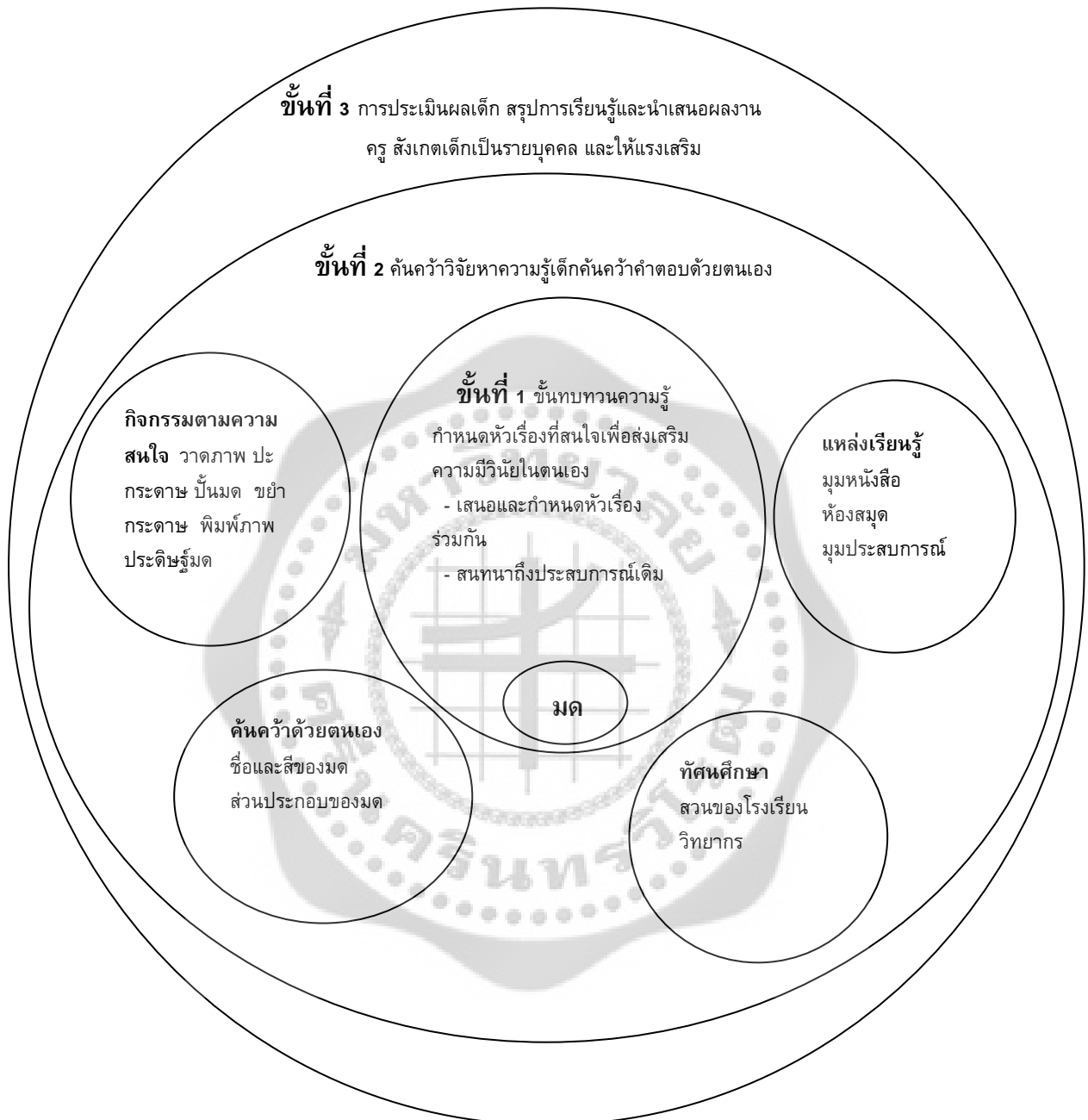
(สุธีรา ท้าวเวชสุวรรณ)

มดแดงมดดำทำขยัน
ทุกค่ำเช้าเฝ้าแสดง
ส่วนนางพญานั้นเบิกบาน
มีหน้าที่ที่ยิ่งใหญ่

มีมดงานที่เข้มแข็ง
ออกหาแหล่งมีอาหาร
กินอาหารอย่างเพียงพอ
คือ ออกไขให้เร็วพลัน

แผนผังแสดงภาพรวมการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่ส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง

ภาพกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบนักวิจัย เรื่อง มด

ขั้นที่ 1 ขั้นทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อที่สนใจ

เด็กๆ เดินเป็นแถวชมธรรมชาติรอบๆบริเวณโรงเรียน

เด็กๆ ช่วยกันหามดบริเวณสนาม

ชั้นที่ 2 ชั้นเด็กค้นคว้าวิจัยหาความรู้

เด็กอ่านหนังสือนิทานในห้องและเข้าห้องสมุด

ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดอ่านหนังสือนิทานให้ฟัง

เด็กทำกิจกรรมขยำกระดาษ

เด็กวาดภาพเกี่ยวกับมด

ชั้นที่ 3 ประเมินผล ลงมือปฏิบัติทำผลงาน

เด็กสร้างผลงาน นำเสนอ

ตารางการจัดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

สัปดาห์	วัน	เรื่อง	การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย : กิจกรรมจากความต้องการของเด็ก	
			ขั้นตอน	กิจกรรมเด็กนักวิจัย
1	อังคาร	นก	ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้ และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ	กำหนดหัวข้อ อภิปราย ชักถาม บรรยาย ประสพการณ์เดิมในเรื่องที่ต้องการเรียนรู้
	พุธ	พฤษภดี	ขั้นที่ 2 ค้นคว้าวิจัยหาความรู้	แหล่ง การเรียนรู้ ศึกษาจากหนังสือนิทานเรื่องนกน้อย สังเกตบอกลักษณะของนก ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ ทัศนศึกษา สวนสัตว์สังเกตบอกลักษณะของ นกที่อยู่ในบริเวณสวนสัตว์และ ศึกษาจากบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับ นก
	ศุกร์			
2	อังคาร	ขั้นที่ 3 การประเมิน		เสนอกิจกรรมที่เด็กต้องการเรียนรู้ (ตนเองต้องการ)
	พุธ			ปฏิบัติกิจกรรมที่ต้องการเรียนรู้ ปฏิบัติตามที่ เด็กเลือก
	พฤษภดี			นำเสนอผลงาน บรรยายถึงกิจกรรมที่เด็ก แต่ละคนเลือกปฏิบัติ
	ศุกร์			ทบทวนความรู้ สรุปเรื่องราวที่ได้จาก การเรียนรู้ร่วมกัน

ตารางการจัดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

สัปดาห์	วัน	เรื่อง	การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย : กิจกรรมจากความต้องการของเด็ก	
			ขั้นตอน	กิจกรรมเด็กนักวิจัย
1	อังคาร	ผัก	ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ	กำหนดหัวข้อ อภิปราย ชักถาม บรรยาย ประสบการณ์เดิมในเรื่องที่ต้องการเรียนรู้
	พุธ พฤหัสบดี		ขั้นที่ 2 ค้นคว้าวิจัยหาความรู้	ศึกษาจากหนังสือนิทาน สังเกต บอกชื่อของผักบอกลักษณะของผัก ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้รอบๆ บริเวณโรงเรียน สังเกตบอกของลักษณะของผักที่อยู่รอบๆ บริเวณโรงเรียน อภิปราย แลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้
	ศุกร์			ศึกษาจากบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับต้นกล้วย สังเกต บรรยายรวมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการทัศนศึกษา
2	อังคาร			เสนอกิจกรรมที่เด็กต้องการเรียนรู้ (ตนเองต้องการ)
	พุธ พฤหัสบดี	ขั้นที่ 3 การประเมิน		ปฏิบัติกิจกรรมที่ต้องการเรียนรู้ ปฏิบัติตามที่เด็กเลือก นำเสนอผลงาน บรรยายถึงกิจกรรมที่เด็กแต่ละคนเลือกปฏิบัติ
	ศุกร์			ทบทวนความรู้ สรุปเรื่องราวที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกัน

ตารางการจัดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

สัปดาห์	วัน	เรื่อง	การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย : กิจกรรมจากความต้องการของเด็ก	
			ขั้นตอน	กิจกรรมเด็กนักวิจัย
1	อังคาร	รถ	ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ	กำหนดหัวข้อ อภิปราย ชักถาม บรรยาย ประสบการณ์เดิมในเรื่องที่ต้องการเรียนรู้
	พุธ		ขั้นที่ 2 ค้นคว้าวิจัยหาความรู้	ศึกษาจากหนังสือ สังเกตบอกชื่อของรถ บอกลักษณะส่วนประกอบของรถ
	พฤหัสบดี			แหล่งการเรียนรู้ ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้รอบ ๆ บริเวณโรงเรียน สังเกตบอกของลักษณะของรถที่อยู่บริเวณที่จอด อภิปรายแลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้
	ศุกร์		ศึกษาจากบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับผัก สังเกต บรรยาย รวมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการทัศนศึกษา	
2	อังคาร	ขั้นที่ 3 การประเมิน		เสนอกิจกรรมที่เด็กต้องการเรียนรู้ (ตนเองต้องการ)
	พุธ			ปฏิบัติกิจกรรมที่ต้องการเรียนรู้ ปฏิบัติตามที่เด็กเลือก
	พฤหัสบดี			นำเสนอผลงาน บรรยายถึงกิจกรรมที่เด็กแต่ละคนเลือกปฏิบัติ
	ศุกร์		ทบทวนความรู้ สรุปเรื่องราวที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกัน	

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ IOC

รายการความมีวินัยในตนเอง	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ผลรวมของ คะแนน	จำนวน ผู้เชี่ยวชาญ	IOC
	1	2	3			
1. ด้านความรับผิดชอบ						
1.1 เด็กตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	3	3	1
1.2 เด็กเก็บของเข้าที่เรียบร้อย	+1	+1	+1	3	3	1
1.3 เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	3	3	1
2. ด้านการตรงต่อเวลา						
2.1 เด็กร่วมทำกิจกรรมให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	3	3	1
2.2 เด็กปฏิบัติตนเหมาะสมกับช่วงเวลา	+1	+1	+1	3	3	1
2.3 เด็กรู้เวลาเริ่มและเลิกกิจกรรมโดยฟังสัญญาณ	+1	+1	+1	3	3	1
3. ด้านการรอยคอย						
3.1 เด็กยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	+1	+1	+1	3	3	1
3.2 เด็กไม่รังแกเพื่อนเมื่อทำกิจกรรม	+1	+1	+1	3	3	1
3.3 เด็กการเข้าแถวตามลำดับก่อน – หลัง	+1	+1	+1	3	3	1
4. ด้านความซื่อสัตย์						
4.1 เด็กรักษากฎกติกาในการทำกิจกรรมร่วมกัน	+1	+1	+1	3	3	1
4.2 เด็กไม่หยิบของของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต	+1	+1	+1	3	3	1
4.3 เด็กไม่หยิบของส่วนรวมมาเป็นของตัวเอง	+1	+1	+1	3	3	1

ภาคผนวก ง

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญในด้านการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

อาจารย์ ศิริลักษณ์ วุฒิสรรพ์

อาจารย์ผู้สอน

โรงเรียนอนุบาลแพร่

อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

อาจารย์ ชยุตา พยุงวงษ์

อาจารย์ผู้สอน

โรงเรียนอนุบาลธนาพรวิทยา

อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

อาจารย์ ธิตติมา เรืองสกุล

ศึกษานิเทศก์

เขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส

เขต 2 จังหวัดนราธิวาส

ผู้เชี่ยวชาญด้านแบบสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นกมล กองศิลป์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

อาจารย์ผู้สอน ชั้นประถมศึกษา

โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

กรุงเทพมหานคร

อาจารย์ สนอง ตรงเที่ยง

อาจารย์

โรงเรียนวัดเชิงกระบือ ตำบลบางกรวย

จังหวัดนนทบุรี

อาจารย์ นันทพัชร จิระจรชัย

อาจารย์

โรงเรียนอนุบาลตราด อำเภอเมือง

จังหวัดตราด

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล นางวารุณี นาวัลย์
 วันเดือนปีเกิด 8 มกราคม 2515
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 37/373 ซอยหทัยราษฎร์ 39 แขวงสามวาตะวันตก
 เขตคลองสามวา
 กรุงเทพมหานคร 10510

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ครูผู้สอน

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนสาธิตพัฒนา
 380 ถนนปัญญาอินทรา แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา
 กรุงเทพมหานคร 10510

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2533 มัธยมศึกษาปีที่ 6
 จาก โรงเรียนพานพิเศษพิทยา

พ.ศ. 2538 ครุศาสตร์ (ค.บ.) สาขา การศึกษาปฐมวัย
 จาก ราชภัฏจันทรเกษม

พ.ศ. 2555 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
 จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ